

DARBININKAS

Vol. LXXXI, Nr. 8 SECOND-CLASS 341 Highland Blvd. Kaina
Vasaris-February 23, 1996 Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y. Brooklyn, N.Y. 11207 \$1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Vilniuje atkurta Jaunimo draugija "Varpas", kuri sieks vienyti kaime ir mieste gyvenančių jaunimą ir perims dr. Vinco Kudirkos skleistą valstybingumo, demokratijos, socialinio teisingumo, pažangos ir dorovės idėjas. "Varpas" draugijos tarybos pirmininku išrinktas Vilniaus Technikos universiteto magistrantas Audrius Čereška.

- Šiemet Lietuvoje lenkiškose mokyklose mokinių skaičius jau viršijo 17,000. Išleista 174 pavadinimų vadovėlių ir metodinių leidinių lenkų kalba. Lietuviškų mokyklų ir mokinių skaičius Vilniaus krašte mažėja.

- Vilniaus rajone iš 74 mokyklų tik 18 yra lietuviškos. Šalčininkų rajone iš 54 mokyklų tik 15 lietuviškos. Statistikos departamento duomenimis, Rytų Lietuvoje net 50% tenyškų lenkų pageidautų savo vaikus leisti į lietuviškas, ir 40% į lenkiškas mokyklas.

- Kraštytyros darbų konkursą "Rytų Lietuva - mūsų valstybės centras" buvo paskelbusi "Vilnijos" draugija ir Vilniaus krašto lietuvių sąjunga išieivijoje. Jame dalyvavo Rytų Lietuvos vidurinių, profesinių, aukštesniųjų mokyklų moksleiviai. Sulaukta kraštytyros darbų apie Rytų Lietuvos praeitį bei dabartį, lietuvių organizacijų, mokyklų, bibliotekų, skaityklų, atskirų žmonių veiklą, aktualias kalbos, istorijos, sociologijos, lietuviškų mokyklų atkūrimo problemas, Rytų Lietuvos vietovardžius, šnėktas ir pavardes, apie Armijos krajojvos veiklą bei jos aukas, 1944 - 53 m. karius, sukilėlius, partizanus, jų palaidojimo vietas.

- Kaune, Lietuvos Caritas federacijos diagnostiniame centre, nuo spalio 1 d. pradėjo veikti AIDS konsultacinis centras, siekiantis šviesi katechetus, tėvus ir mokinius. Informacijos centrui AIDS konsultacinio centro vadovė gydytoja Danutė Gaičalienė sakė, kad šiuo metu vyraujantis požiūris, neva AIDS yra vien vadinamųjų rizikingojo elgesio grupių - prostitučių, narkomanų bei homoseksualistų - liga nėra visiškai pagrįstas. Jos teigimu, "pasaulio patirtis rodo, kad ši liga vis dažniau ateina į šeimas", apkrečiami nieko bendro su minėtomis grupėmis neturintys žmonės.

- Rusija įspėjo "Lietuvos dujas". Valstybinė Lietuvos įmonė išskolino "Gazpromui" bemaž 22 milijonus dolerių. Iš viso gamtinių dujų tiekėjams "Lietuvos dujos" skolingos 38,83 milijono dolerių. Rusijos koncernas gali pradėti riboti dujų tiekimą.

- Praėjusių metų pabaigoje įsikūrė Socialinio teisingumo sąjunga. Jos nariais tapo žmonės iš visos Lietuvos, praradę indėlius bankuose ir finansinėse firmose. Steigiamajame sąjungos suvažiavime dalyvavo 437 nariai, neeiliniame suvažiavime - 772, o po įvykių akciniame inovaciniame ir "Litimpeks" bankuose sąjungoje yra 1500 narių. Nelaimės su žmonių indėliais atsitinka dėl teisinio nihilizmo Lietuvoje. Įstatymai leidžia finansinėms grupuotėms surinkti pinigus, paskui likviduoti ir negrąžinti žmonių indėlių. Tai jau ne pirmas atvejis Lietuvoje.

Prez. Clinton užtikrina JAV Lietuvių Bendruomenę ir Rytų Europos koalicijos narius

Washingtonas, JAV LB informacija. Aštuoniolikos Amerikos organizacijų vadovai, atstovaujantys daugiau kaip 22 milijonams Rytų Europos kilmės amerikiečių, buvo priimti JAV prezidento Clinton ir išreiškė jam JAV saugumą liečiančius savo narių rūpesčius. Tai buvo labai atviras ir naudingas susitikimas, kurio metu, kaip vienas iš svarbiausių reikalų, buvo iškeltas NATO durų atvėrimas naujų narių priėmimui ir paramos užsieniui svarba, stiprinant Amerikos interesus.

Prezidentas užtikrino šios koalicijos atstovus, kad jis neatidėlios ir neatsisakys NATO plėtimo tvarkaraščio, ir sutiko su delegacijos narių teigimu, jog NATO liečia Rusijos pasisakymai skamba neatsakingai. Clinton pabrėžė, kad jo nusistatymas šiuo reikalu nėra rusus erzinant, bet aiškus ir tvirtas. "Mes [JAV] turime atsargiai laviruoti, kad išlaikytume Centro ir Rytų Europos saugumą", pasakė prezidentas.

Šiame susitikime, kuris įvyko Baltųjų Rūmų Roosevelt menėje prie žvarbią žiemos dieną labai malonios, liepsnojančios ugnia-

vietės, JAV Lietuvių Bendruomenei atstovavo jos pirmininkė Regina Narušienė. Pirmininkė Narušienė uždavė prezidentui antrąjį iš penkių sutartų ir koalicijai rūpimų klausimų. Delegacijai buvo aišku, jog prezidentas turi nusistatęs NATO išplėtimo tvarkaraštį, tačiau Narušienė bandė iš prezidento išgauti daugiau detalių tuo klausimu, sakydama, jog "yra aišku, kad rusai įvairiais grasinančiais pasisakymais, ekonominiu spaudimu ir [net] griunama pagrindžio veikla stengiasi atgauti Rytų Europoje prarastą savo įtaką ar net bando tą Europos dalį vėl pajungti savo kontrolėn. Ko reikia laukti, kad Rusijos vadovai būtų perspėti, jog tokios pastangos nebus įsų administracijos toleruojamos ir, taikos ir pastovumo Europoje užtikrinimo dėlei, bus tinkamai atremtos?" Prezidentas Clinton atsakė, jog jis yra tikras, kad rusai neturi jokių iliuzijų, jog jiems sugrįžus prie buvusio [kaimynų atžvilgiu] grėsmingo elgesio, Jungtinės Amerikos Valstijos "tinkamai atsilieps".

Kalbėdamas apie "Taikos partnerystės" programą, prezidentas Clinton sakė, kad jis yra paten-

kintas, jog šios pastangos sustiprinti ligi šiol kai kur neveiklias karines pajėgas vyksta geriau nei buvo galima tikėtis. Tuo remiantis, delegacijos nariai pagrįstai tikisi, jog NATO praplėtimo tvarkaraštis gali būti pagreitintas, jei ateities bendradarbiavimas tarp NATO ir Centrinės bei Rytų Europos kraštų nuolat gerės.

Per visą, ilgiau nei pusvalandį trukusį, pasikalbėjimą prezidentas Clinton akcentavo, jog dabartinė Amerikos administracija rusų laikyseną vertina ne pagal jų pasisakymus, bet pagal jų elgesį. Bendruomenės pirmininkė Regina Narušienė pasimatymą ir pasikalbėjimą su prezidentu taip apibūdino: "Todėl [JAV] administracija turėtų suprasti, jog ir mes, Centrinės bei Rytų Europos valstybių kilmės amerikiečių atstovai, lygiai taip pat administracijos laikyseną vertinsime pagal jos veiksmus, o ne vien pagal jos pasisakymus".

Kartu su pirmininke delegacijoje dalyvavo ir JAV LB įstaigos Washingtono vedėja Asta Banionytė.

JAV LB Krašto V- ba

Sausį ekonominiai ir socialiniai rodikliai dar labiau smuktelėjo

Vilnius, vasario 12 d. Sausį palyginti su gruodžiu išgaunamosios ir apdirbamosios pramonės produkcijos parduota 6% mažiau. Tiek pat mažiau supirkta gyvulių ir paukščių (gyvuoju svarių), o pieno net 18% mažiau, praneša Statistikos departamento duomenimis.

Krovinių pervežimas geležinkelio sauso mėnesį sumažėjo 0,1%, oro transportu - 36,4%, o upių transportu 21% padidėjo.

Mažmeninė prekių apyvarta palyginamosiomis kainomis per mėnesį sumažėjo 20,7%.

Sausio mėnesį 7,5% išaugo nedirbančių ir ieškančių darbo žmonių skaičius, bedarbių padaugėjo 2,6%. Nedarbo lygis sausio mėnesį buvo 7,9%.

Vartojimo prekių ir paslaugų kainos sausio mėn. išaugo 3,2%. Maisto produktai pabrango 4,7%, švietimo, poilsio, kultūros prekės bei paslaugos - 1,9%, drabužiai ir avalynė - 1,8%, namų ūkio reikmenys ir paslaugos - 1,7%, sveikatos priežiūros ir medicinos paslaugos - 1,5%. Alkoholinių gėrimų ir tabako gaminių kainos išaugo 1,3%,

transportas ir ryšiai pabrango - 0,8%, o išlaidos būstui, kurui ir energijai ūgtelėjo kiek mažiau - 0,4%.

Gamtinių parduotos pramonės produkcijos kainos per mėnesį pakilo 1,3%, išgaunamosios ir apdirbamosios pramonės produkcijos - 1,6%, elektros, dujų ir vandens tiekimo - 0,1%. Iš šių paslaugų šalto vandens tiekimas pabrango 1,8%.

Statybos kainos gruodžio mėnesį padidėjo 0,9%.

AGEP

Rytų Europai geriau nestoti į ES

Londonas. Rytų Europai geriau būtų nestoti į Europos Sąjungą, - pareiškė Adam Smith instituto direktorius Michael Bell, pridurdamas, kad bet kuriuo atveju narystės pasiekti bus žymiai sunkiau, nei dabar manoma. "Pasisiruošimo narystei Europos Sąjungoje procesas pakenks jų ir taip netvirtoms ekonomikos sistemoms", - pareiškė ekonominių tyrimų instituto direktorius. "Šioms šalims nereikia Briuselio taikomo plataus reguliavimo mechanizmo. Europos Sąjungos taikomi tarifai vers juos pirkti brangesnes prekes, o Bendroji žemės ūkio politika pavers jų žemės ūkio sektorių į nieką ir privers gyventojus pirkti brangesnį maistą, nei reikėtų", - sakė Michael Bell. Bell, buvęs Europos Sąjungos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto narys, kritikavo Europos Sąjungos politiką, kuria mėginama praplėsti

Krašto apsaugos savanorių 5-tos metinės. Paradas prie Seimo rūmų 1996 m. V. Kapočiaus nuotr.

bloką norint dirbtinai sukurti didesnę ir saugesnę prekybinę bendriją. Bell sakė, jog Rytų Europos šalys turi pačios tvarkytis savo ekonomika, ir paragino Vakarų tiekti joms visokeriopą paramą.

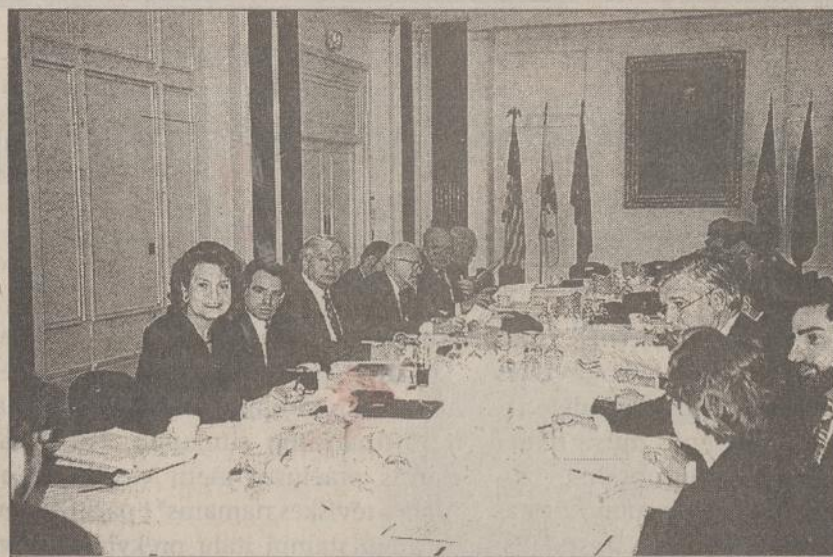
pagal Reuters

Paskirtas naujas vyriausybės vadovas

Vasario 15 d. Seimas naujuoju

Vyriausybės vadovu paskyrė valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministrą Mindaugą Stankevičių. Iš 82 posėdyje dalyvavusių Seimo narių už M. Stankevičiaus skyrimą balsavo 70 parlamentarų, prieš buvo šeši, du susilaikė. Už M. Stankevičių vieningai balsavo LDDP ir Lenkų frakcijos. Didžiosios opozicinės frakcijos balsavime nedalyvavo.

AGEP

Regina Narušienė prie darbo stalo posėdžio metu. Centrinės ir Rytų Europos Koalicijos dalyviai ruošiasi pasimatymui Baltuosiuose Rūmuose š. m. vasario mėn. 12 d.

A. Banionytės nuotr.

JAV lietuviškų organizacijų atstovai, dalyvavę Centrinės ir Rytų Europos Koalicijos posėdyje, Washingtono, š. m. vasario mėn. 12 d. Stovi iš kairės: Asta Banionytė, JAV LB VRT įstaigos vedėja; Grožvydas Lazauskas, ALT-o pirmininkas; Regina Narušienė, JAV LB KV pirmininkė; dr. Jonas Genys, JBANC pirmininkas.

A. Banionytės nuotr.

Gegužės 16-ąją LAL pradės skrydžius į Romą

Vilnius, vasario 12 d. Gegužės 16-ąją bendrovė "Lietuvos avialinijos" ketina atidaryti naują tiesioginį reisą iš Vilniaus į Romą. Planuojama, kad lėktuvai maršrutu Vilnius - Roma - Vilnius pradžioje skraidys du kartus per savaitę.

Tai bus pirmasis tiesioginis reisas tarp Lietuvos ir Italijos sostinių.

Vasario 8 - 9 dienomis Romoje dėl naujo reiso atidarymo LAL vadovai derėjosi su Fiumicino (dar vadinamo Leonardo da Vinci) aerouosto, bendrovės "Alitalia" ir firmos CIMAIR atstovais.

Kaip sakė LAL Italijos regiono vadybininkas Vidas Žvinys, tai buvo pirmosios derybos, o galutinai naujojo reiso atidarymo klausimus ketinama suderinti iki kovo vidurio.

Šiose derybose firma CIMAIR pasirinkta "Lietuvos avialinijų" atstove, kuri prižiūrės visus LAL skrydžius į Romą.

Pasak V. Žvinio, dar bus deramasi dėl aerouosto paslaugų kainų, nes jos maždaug 1,5 karto didesnės nei kituose Vakarų šalių aerouostuose, kur skraido LAL. Lietuva čia tikisi kai kurių nuolaidų.

Atidaryti naują reisą iš Vilniaus į Romą "Lietuvos avialinijas" įgalino tai, jog ratifikuota Lietuvos ir Italijos sutartis dėl oro susiekimo.

AGEP

Ignalinos atominei elektrinei uždaryti reikės 2400 mln. litų

Vilnius, vasario 7 d. Vyriausybė sudarė valstybinės įmonės "Ignalinos atominė elektrinė" eksploatavimo nutraukimo fondo tarybą. Jos pirmininkas - Energetikos ministras A. Leščinskas.

Kaip pranešė Energetikos ministerijoje, atominė elektrinė tarnavimo laikas yra ribotas, po to jos turi būti rekonstruojamos arba uždaromos. Šis procesas yra labai sudėtingas ir brangiai kainuojantis. Todėl daugelyje užsienio valstybių fondai branduolinės elektrinės uždarymui pradėdami kaupti nuo pat jos naudojimo pradžios.

Lietuvoje fondas, kurio tikslas sukaupti lėšas Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo darbams, įskaitant parengiamuosius tyrimo ir projektavimo darbus, sudaromas nuo praėjusių metų. Lėšos šioms darbams finansuoti kaupiamos Lietuvos valstybės išdoro specialiojoje sąskaitoje. Sukauptų lėšų panaudojimo klausimus ir spės dabar sudaryta Vyriausybės skirta fondo taryba.

Vadovaujantis Europos atominė elektrinių blokų naudojimo nutraukimo faktiniais duomenimis, Ignalinos atominės elektrinės vieno energetinio bloko eksploatacijos nutraukimo darbams reikėtų sukaupti 1200 mln. litų (abiems blokams - 2400 mln. litų).

AGEP

Per metus bedarbių padaugėjo daugiau kaip 64%

Vilnius, vasario 12 d. Šių metų sausio mėnesį palyginti su 1995 metų sausio bedarbių skaičius Lietuvoje išaugo 64,2%, o nedirbančių ar ieškančių darbo žmonių skaičius padidėjo 52,5%.

Tačiau, kaip liudija Statistikos departamento duomenys, šis augimas truputį švelnesnis, palyginti su 1994-1995 metų nedarbo augimo mastais. Per 1994-uosius nedirbančių ir ieškančių darbo žmonių skaičius išaugo 65,9%, o bedarbių armija - 68,4%.

AGEP

"Vaiko tėviškės namai" Lietuvoje. Ne "dykai statytojai vargsta"

Negaunant naujesnių žinių apie gyvenimą "Vaiko tėviškės namuose" Marijampolėje ir Kaune, ne vienas mūsų rėmėjas gal prisimins psalmės žodžius: "Jei Dievas namo nestato, dykai statytojai vargsta" (Ps. 25). Iš tikrųjų šie Dievo įkvėpti žodžiai nuo pat pradžios buvo "Vaiko tėviškės namų" projekto šūkis. Jei ne tikėjimas, kad pats Dievas tėviškai rūpinasi beglobių vaikų likimu ir nori

drauge su kitais namais.

Esame įsitikinę, kad pati Apvaizda pasirūpino mus išgelbėti iš finansinių sunkumų. Baisantis praėjusių metų vasarai, "Vaiko tėviškės namams" į pagalbą atėjo stambi italų prekybinė įmonė Magazzini Nico, kuri savo filialus turi šiaurės Italijoje, Austrijoje, Čekijoje, Lenkijoje. Jau daugiau kaip prieš metus su ja buvo pradėti pasitarimai. Ilgai užtruko, kol buvo gautas Italijos

penki namai. Dviejų namų garbės savininkai yra Kanados lietuviai, kurie per Kanados Lietuvių Katalikų Moterų Draugiją nuo pat pradžios uoliai rėmė "Vaiko tėviškės namų" projektus. Ant dviejų namų yra pritvirtintos lentelės su užrašu: "Kanados lietuvių dovana Lietuvos vaikams per Kanados Lietuvių Katalikų Moterų Draugiją". Trečio namo garbės savininkas yra žurnalistas ir rašytojas Algirdas Gustaitis iš Los

kuris yra daug nusipelnęs Lietuvai. Mūsų atstovo p. Antano Kramiliaus dėka VTN turi ir daugiau dosnių rėmėjų Australijoje, kaip Sydney Rožinio būrelis ir kt. Visiems nuoširdžiai dėkodami, VTN linkėtu, kad atsirastų pajėgių aukotojų, kurie ryžtųsi tapti trijų jau pastatytų namų garbės savininkais, tuo palengvindami greičiau realizuoti visą šio socialinio centro projektą.

Esame labai dėkingi praėjusiais metais mus aplankiusiems svečiams, kurie ta proga gausiai apdovanojo VTN. Tai Regina Gasparionienė iš Los Angeles (iteikė Lietuvos piliečių klubo dovana - 2,000 JAV dol.), prof. Vytautas Bieliauskas (1,000 JAV dol.), Kastutė Lelešiuotė - Valiūšienė (6,000 JAV dol.), kun. A. Bukauskas (5,000 JAV dol.), "Saulutės" atstovas Tijųnėlis (500 JAV dol.), E. Bernotienė (16,500 Kanados dol.), Kanados Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos Montrealio skyriaus pirmininkė G. Kudžmienė ir vicepirmininkė D. Staškevičienė (2,000 JAV dol.), tos pačios Draugijos Delhi - Tillsonburgo skyrius per Danutę Vindašienę (10,000 Kan. dol.), Hamiltono skyriaus pirmininkė Regina Choromanskytė (1,200 Kan. dol.), Mrs. A. Vapsva (300 Kan. dol.), kun. Zigmastas Gustainis iš Nemunaičio (500 JAV dol.), Irena Natkevičienė iš Vokietijos (1,000 DM), Rūta Uknevičiūtė iš Alytaus (1,000 litų).

Net du kartus praėjusią vasarą VTN aplankė Pranas Andriukaitis ir ponė Andriukaitienė iš Sydney (Australija). Ta proga jie į VTN einamąją sąskaitą pervedė ne tik savo dovana (10,016.40 litų), bet ir p. Kazimiero Butkaus iš Sydney auką (9,560.10 litų).

Visiems aukotojams ir maloniems svečiams VTN gyventojai ir administratoriai kuo nuoširdžiausiai dėkoja. Džiaugiamės, kad iš šio našlaičių kaimo lankytojai išsineša labai gerus įspūdžius. Pavyzdžiui, Lietuvos garbės konsulas Italijoje dr. A. Bertoldi, kuris VTN lankėsi jau keletą kartų, yra pasakęs: "Tai bus labai graži bendruomenė..." Bebaigiant šį pranešimą, iš Philadelphijos mums paskambino p. Jurskytė, kuri praėjusią vasarą lankėsi VN, ir pranešė, kad Philadelphijos gyventojai p. Kalinauskai yra nutarę Marijampolės socialiniame centre VTN finansuoti Senelių - pensininkų namus. Dėkojame p. Kalinauskams už jų kilnų apsiprendimą.

"Vaiko tėviškės namų" adresas: **Druskininkų gatvė 4-1, 3000 Kaunas, Lithuania. Telef. 228 224.** Aukais galima siųsti į VTN valiutinę sąskaitą: For credit to State Commercial Bank of Lithuania; Fax 22/225726; Telex 261246 OPERA SU; S.W.I.F.T. BARU LT 2X; for further credit to Kaunas Branch, "Vaiko tėviškės namai" account No. 06400029 / 700070432.

Mons. Vytautas Kazlauskas, VTN vardu.

Marijampolės "Vaiko Tėviškės namai."

jiems padėti žmonių rankomis bei pastangomis, niekas nebūtų išdrįsęs imtis tokio sudėtingo uždavinio, kaip namų statymas ir jų ugdymo programos kūrimas. Dievas iš žmonių nesityčioja. Matydamas jų gerus užmojus, visada ateina į pagalbą. Dėl to, atrodo, ne "dykai statytojai vargsta".

Štai kelerių metų pastangos jau duoda konkrečių vaisių. Marijampolės socialiniame centre "Vaiko tėviškės namai", nepaisant siaubingo kainų kilimo ir ekonominės krizės, jau gyvena 50 vaikų. Penkios šeimos - po dešimt vaikų kiekvienoje - yra užėmusios penkis jau visai užbaigtus namus. Kiti trys namai šeimoms jau pernai buvo pastatyti, bet dėl finansinių sunkumų dar negalėjo būti galutinai įrengti. Dabar juose intensyviai vyksta įrangos darbai. Jau yra numatyta 30 kitų vaikų, kurie netrukus čia apsigyvens, su savo motinomis - auklėtojom sudarydami tris naujas šeimynas. 80 našlaičių - tai jau didelė vaikų bendruomenė, kuri sukels daug rūpesčių ir pareikalaus nemažai pastangų.

Šiame "vaikų kaime" statybos darbai tebevysta ir šiuo metu. Yra statomi dar keturi - jau paskutiniai - šeimyniniai namai vaikams ir du namai tarnautojams bei svečiams. Iki šiol klimato sąlygos statybos darbams buvo palankios. 1995 m. ruduo buvo labai gražus ir sausas. Šiuos šešis namus yra numatyta užbaigti 1996 m. spalio pradžioje. Dabar projektuojamas vaikų darželis, kuris šitokiam būriui vaikų yra nepaprastai reikalingas. Į jį bus priimami ir apylinkės ūkininkų vaikai. Jei graži žiema leis statybininkams bent iš dalies atgauti dėl finansinių sunkumų vasarą prarastą laiką, vaikų darželio statyba bus užbaigta

finansų ministerijos leidimas bei mokesčių siųsti pinigų užsienį. Čia savo tarpininkavimu daug pagelbėjo Lietuvos Respublikos garbės konsulas Italijoje dr. Albertas Bertoldi. Jo įstaiga yra išikūrusi Venecijos miesto centre. Bassano del Grappa mieste netoli Venecijos yra įkurtas Comitato pro Familia (Šeimos komitetas), kuris ryžosi organizuoti pagalbą Lietuvos našlaičiams. Taip su Italijos katalikų verslininkų pagalba tikimės baigti "Vaiko tėviškės namų" centro projektą Marijampolėje.

Iki galutinio užbaigimo dar nemažai trūksta. Be jau minėtų vaikų darželio, dar būtina reiktu sporto bei susirinkimų salės, direktoriaus namo, administracijos pastato. Kilo labai rimtas sumanymas į šį socialinį centrą įtraukti ir senelių - pensininkų namus. Tokių namų Lietuvoje labai trūksta. Pagaliau jie labai tiktų ir naujoje našlaičių globos sistemoje. Vaikams reikia senelių, seneliams reikia anūkių. Greitai paaiškės, kiek mūsų rėmėjai bus pajėgūs prisidėti prie šio pasiūlymo realizavimo. Esame kreipęsi ir į Lietuvos Fondą, ir į kai kuriuos pavienius asmenis, tikėdami, kad atsiras pajėgių geradarių.

Visas "Vaiko tėviškės namų" socialinis centras turėtų būti gyvu paminklų okupacijos aukoms. Jis turės tokią dedikaciją: "Lietuvos kankinių, žuvusių laisvės kovotojų ir tremtinių atminimui".

Prie namų bus garbės savininkų ir garbės šeimnininkų vardų atžymos. Garbės savininkais vadinsis tie, kurie yra apmokėję visas namo pastatymo išlaidas, o garbės šeimnininkais - tie, kurie prie namo pastatymo yra prisidėję stambesne auka, nors ir nepakankama namo pastatymui. Vieno namo pastatymo kaina šiuo metu yra, deja, labai išaugusi. Statybininkų sąmatoje ji siekia 70,000 JAV dolerių. Garbės savininkus šiuo metu turi tik

1940-91 metais buvusios SSRS, o

1991-93 metais - Rusijos kariuomenės.

Programa numato paskaičiuoti žalą, padarytą vykstant Lietuvos žmonių genocidą ir represijas, persekiojant rezistentus, prievarta imant okupuotos Lietuvos gyventojus į sovietinę kariuomenę

1940 ir 1944-91 metais.

Be to, bus paskaičiuota okupacinio režimo padaryta turtinė ir finansinė žala miesto ir kaimo gyventojams, nuostoliai, patirti dėl priverstinės migracijos, žala bažnyčiai.

Prie visos žalos taip pat bus pridėtos negrąžintos reparacijos,

kurias TSRS gavo iš Vokietijos už žalą Lietuvai, kurią pastaroji padarė 1941-44 metais.

Įvairiais neoficialiais vertinimais, sovietų okupacijos materialinė žala Lietuvai siekia milijardus JAV dolerių.

Dzūkija žiemą.

V. Kapočiaus nuotr.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJĄ
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSU VIENINTĖLE VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

+

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

✕ **LĖKTUVAI**
✕ **LAIVAI (CRUISES)**
✕ **TRAUKINIAI (AMTRAK)**
✕ **AUTOBUSAI**
✕ **NUOMOJAMOS MAŠINOS**
✕ **VIEŠBUČIAI**
✕ **IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS**
GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

Sovietų ir Rusijos kariuomenės žala Lietuvai bus paskaičiuota iki šių metų rugsėjo

Vilnius, vasario 7 d. Iki šių metų rugsėjo 1 dienos Lietuva nori paskaičiuoti žalą, kurią jai padarė buvusios Sovietų Sąjungos, o vėliau - Rusijos kariuomenė.

Vyriausybė patvirtino darbų programą, pagal kurią bus nustatoma žala, padaryta Lietuvai

1940-91 metais buvusios SSRS, o 1991-93 metais - Rusijos kariuomenės.

Programa numato paskaičiuoti žalą, padarytą vykstant Lietuvos žmonių genocidą ir represijas, persekiojant rezistentus, prievarta imant okupuotos Lietuvos gyventojus į sovietinę kariuomenę

1940 ir 1944-91 metais.

Be to, bus paskaičiuota okupacinio režimo padaryta turtinė ir finansinė žala miesto ir kaimo gyventojams, nuostoliai, patirti dėl priverstinės migracijos, žala bažnyčiai.

Prie visos žalos taip pat bus pridėtos negrąžintos reparacijos,

kurias TSRS gavo iš Vokietijos už žalą Lietuvai, kurią pastaroji padarė 1941-44 metais.

Įvairiais neoficialiais vertinimais, sovietų okupacijos materialinė žala Lietuvai siekia milijardus JAV dolerių.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —

Proga susikaupti

Aukos ir meilės dvasiai didinti visi sezonai yra lygiai parankūs. Bet speciali proga yra gavėnia, kurią pradėjome šį trečiadienį su Pelenų diena. Gavėnios laikotarpis ateina kitaip i mūsų pergyvenimus, negu ruduo ar žiema. Gamtos ritmas keičia spalvas ir temperatūrą. Tuos metų laiko pasikeitimus jaučiame stipriau. Gavėnios violetas tai kažkas iš rudens spalvų, kokias matome raustančiuose ir melsvėjančiuose lapuose. Violetas - tai kraujo ir dangaus mėlynės mišinys. Simboliškai ši spalva mena žemės auką ir dangaus viltį.

Mes žinome, kad Gavėnia yra Kristaus - Dievo ir žmogaus aukos pakartojimas liturginiu būdu. Tai yra lyg koks dievažmogiškos dramos spektaklis, ištęstas septynių savaitių bėgyje. Toji drama yra išganinga ir viltinga, dėl to mūsų dvasiai artima ir brangi.

Dramatiški yra mūsų laikai, kuriuose gyvename. Kiek sąžinės prievartos, trėmimų, persekiojimų. Sunku mums net suvokti, kodėl ir kaip pasidaro, kad mūsų gyvenime daugiau kančios nei džiaugsmo. Dar sunkiau mums suprasti, kokia yra prasmė kentėti.

Kančios prasmė atsiskleidžia Kristuje, Jo aukoje. Jau pats faktas, kad Kristus savanoriškai prisiima kančią, verčia mus galvoti, jog ji nėra beprasmė. Kančia mūsų gyvenime lyg neatsiejama nuo kaltės. Bet Kristaus kančia yra nekaltojo kančia. Argi nėra nekalto kančios ir mūsų gyvenime? Nekaltojo kančia yra išperkamoji, permaldaujamoji, išganomoji kaip auka. Ar mūsų nekalto kančios ir aukos nieko neišperka?

Aukotis - tai kažką kitam duoti iš savės. Aukščiausia auka atiduoti visą save kitiems. Tokias aukas daro herojai, kokių yra buvę ir dabar yra visose tautose, neišskiriant nei mūsų tautos. Tokio heroizmo mes randame ir šeimose. Herojai yra kartu ir kankiniai, nes jokia auka nebūna be kančios - dvasinės ar fizinės.

Kristaus auka buvo pati herojiškiausia, nes tai nekaltojo gyvės auka ne už dalinį reikalą, o už visus žmones visais laikais, už visas jų kaltes, tiksliau - visiems žmonėms apvalyti, nuskaidrinti ir suderinti su Dievu.

Susiderinti su Dievu, kaip Tėvu, apvalant save nuo kaltės ir sukaupiant savyje visas gerąsias jėgas, yra gavėnios kvietimas. Kristaus kančia atpirko mus objektyviai ir visuotinai. O mums tenka subjektyviai ir individualiai priimti ano atpirkimo vaisius.

Santūrumas ir pasninkas nėra gavėnios esmė, bet tik priemonė. Ko mums labiausiai reikia - tai nukreipti akis į save, savyje nepasisekimų priežasties paieškoti, savo kaltę pripažinti ir ją išpažinti, kad susitaikytume su Dievu.

Tačiau pasninkas, ypač dabar laisvai pasirinktas, yra gerbtina priemonė kūnui disciplinuoti ir dvasiai grūdinti. Jei mes laisvai darome šią klinkią auką, jau mes parengiame savo dvasią susitaikyti su Dievu.

Modernus gyvenimas galėtų rasti daugiau progų pasninkauti, atsisakyti. Valgis nebėra pagrindinis malonumas. Pasninko ir susilaikymo prašosi TV programos, kinai, alkoholis, rūkymas. Yra krikščionių, kurie to atžvilgiu darosi tikrai modernūs. Bet pasilieka ir tradicinę progą gavėnios pasninkui - apvaldyti savo norą per liežuvių gausą savo artimą sukritikuoti, apšmeižti, dvasiškai sunaikinti...

JAV lietuviui būti lietuviu savo tėvynėje - per sunku

Neringa Jonušaitė

Po ketverių metų darbo Lietuvoje atgal į Ameriką išvyko Amerikos lietuvių Vytautas Zalatorius. Tą dieną, kai svečiavomės pas jį, V. Zalatorius pasisakė "Sodros" vadovybei įteikęs prašymą atleisti jį iš "Sodros" Pasaulio banko projekto koordinavimo grupės vadovo pareigų. Socialinio aprūpinimo ir darbo ministerija derasi su Pasaulio banku dėl didelės paskolos, todėl parengti planams ir projektams buvo sudaryta ši grupė, kuri jam vadovaujant dirbo dvejus metus.

V. Zalatorius nusprendė išeiti iš darbo, nes, anot jo, tapo nepakeliamu intrigų atmosferą, jis pradėjo jausti esąs nepageidaujamas. Grupei dukart didinami atlyginimai, o jo postas tampa ypač svarbus, prilyginamas ministerijos sekretoriui, todėl labai viliojantis. Ir per visus ketverius metus susikaupė tiek nuoskaudų, buvo tiek visokių epizodų, kad jis nusprendė, jog jam visko iki kaklo ir geriau grįžti į Ameriką.

V. Zalatorius - 64 metai. Jo pasiryžimas vykti dirbti į Lietuvą susijęs su didelėmis asmeninėmis aukomis. Amerikoje į pensiją išeinama 65 metų. Kas išeina anksčiau, tam visam laikui pensija sumažinama perpus. "Buvau naivus idealistas, maniau, kad dėl Lietuvos galima viską paaukoti", - prisipažino pašnekovas.

Dukra parodė kelią į gimtinę

V. Zalatoriaus gyvenimo istorija panaši į šimtų tūkstančių ir Vakarų pasitraukusių lietuvių. Tėvas Julius Zalatorius buvo Pavenėžio gaisrinės viršininko pavaduotojas. Baigiantis karui, šeima - tėvas, motina ir du vaikai - atsidūrė Vokietijoje, perkeltųjų asmenų stovykloje. Vytautas studijavo Heidelbergo universitete anglų ir rusų kalbas bei teisę.

Šeštojo dešimtmečio pradžioje šeima išvyko į Ameriką ir apsigyveno viename Chicagos - priemiesčio, Cicero. Tėvas įsidarbino mechaniku plieno ir geležies gamykloje.

Amerikoje V. Zalatorius įstojo į North Western universitetą,

gavo žurnalistikos bakalauro laipsnį. Mokslus tęsė garsiajame Chicagos Universitete, kuriame studijavo tarptautinius santykius ir gavo šių mokslų magistro laipsnį. Po studijų įsidarbino viename priemiesčio savitraščiū, bet tekdavo kasdien važinėti po 50 kilometrų. Tai labai vargino, todėl jis nusprendė persikvalifikuoti. Pradėjo dirbti draudimo įstaigoje ir darbavosi ten kelis dešimtmečius iki persikėlimo į Lietuvą.

Vytautas ir jo žmona Birutė, kelionių agentūros savininkė, užaugino dvi dukras. Abiejų karjera įdomi. Jaunesnioji Elena Bronė - lakūnė instruktorė. Net Amerikoje moteriai tai gana reta profesija. Amerikoje į privačias aviakompanijas lakūnai ateina po tarnybos karo aviacijoje, o Elenai Bronėi teko mokytis privačiai. Ji, baigusi kompiuterių mokslus, gerai uždirbdavo ir visus pinigus išleisdavo skraidymams. Paskui pati gavo licenziją, tapo instruktorė ir ėmė mokyti kitus skraidyti mažais keliaviečiais lėktuvais. Šiuo metu Elena Bronė gyvena netoli Pittsburgh, kol kas nedirba, nes iškėtojo ir augina kūdikį.

Vyresnioji dukra Snieguolė - žurnalistė. "Tai ji man parodė kelią į Lietuvą", - pasakoja A. Zalatorius. Snieguolė dirbo spaudos korporacijoje "Pioneer Press", kuri turi daug leidinių. Sąjūdžio laikais ji buvo komandiruota į Lietuvą aprašyti LKP dvidešimtojo suvažiavimo. Lietuvoje ji gyveno per visas suirutes, patyrė daug nuotykių. Viena pirmųjų gavo Lietuvos garbės pilietybę ir yra viena pirmųjų atvykusių dirbti į tėvų gimtinę. Komandiruočių metu ji susipažino su "Tarybinės Klaipėdos" redaktoriumi A. Stanevičiumi, kuris vėliau lankydamsis Amerikoje, ar juokais, ar iš mandagumo jai pasiūlė atvykti į Klaipėdą. Snieguolė sutiko, kurį laiką gyveno ir dirbo Klaipėdoje. Dabar ji dirba Prahoje verslo laikraštyje "Central European Business News".

Dukros entuziazmas įkvėpė ir tėvą. Jis irgi nusprendė vykti į Lietuvą ir taip prisidėti prie krašto atkūrimo. Kaip tik tuo metu, 1991 metais, jis "Lietuvos aide" perskaitė skelbimą, kad "Sodra"

Užšalęs Merkys.

V. Kapočiaus nuotr.

ieško tarptautinių santykių konsultanto. Parašė vadovybei, kad yra susidomėjęs, pridėjo gyvenimo aprašymą. Gavo atsakymą - tinkas. Atvykęs į Lietuvą, galutinai sutarė, kad per pusę metų viską susitvarkys ir pradės dirbti. Žmona po kelerių metų turėjo išeiti į pensiją, ketino persikelti į Lietuvą pas vyrą.

Pasiryžo gyventi kaip visi

Amerikoje V. Zalatoriaus metinis atlyginimas buvo 60 tūkstančių dolerių per metus, iš jų atskaičiuojant 20 - 25 procentų mokesčių. O kiek jis uždirbdavo "Sodroje"?

Pagrindinis V. Zalatoriaus atlyginimas - 448 litai, tokia pat suma - priemokos, kartais - ir premijos, todėl apytiksliai jis gaudavo apie tūkstantį per mėnesį. V. Zalatorius iš karto nusprendė suktis iš savo atlyginimo, nes žmona Amerikoje išlaikyti namus, būtų negražu iš jos prašyti pinigų. Atlyginimo pakako, nes nereikėjo pirkti nei drabužių, nei avalynės, nei brangesnių daiktų - viską atsivežė iš Amerikos. "Nusprendžiau gyventi kaip ir visi Lietuvoje", - sakė pašnekovas, visą atlyginimą išleisdavęs maistui ir nuomojamam dviejų kambarių butui, už kurį mokėjo du šimtus litų per mėnesį.

Jis pažįstamų išsikamantinėjo apie Vilniaus turgus ir parduotuves. Kas šeštadienį droždavo į turgų, prisipirkdavo veršienos su kaulais, išsivirdavo sriubos trims dienoms. Jis - sriubų virimo meistras. Valgo gana daug, nes apetitą niekada nesiskundė ir maistui neišrankus. Pietaudavo įstaigos valgykloje. Vakaraus pasilepindavo lietuvišku alumi. Jo manymu, lietuviškas alus ir skanus, ir pigus.

Kodėl dūžta idealai?

"Užsienyje yra apie dešimt

procentų lietuvių, kurie vadinausi profesionaliais lietuviiais. Tai žmonės, kurie ir gulė, ir kėlė su mintimis apie savo kraštą, visą laisvalaikį atiduodavo lietuviškai veiklai. Aš irgi buvau iš tų profesionalų.

Kraštui atgavus nepriklausomybę, savaime mums visiems iškilo klausimas: ar nemelavai sakydamas, kad dėl Lietuvos viskam pasirengęs, ar tik prie taurelės buvai lietuvis? Tačiau čia pagyvenus visi idealai išblėsta, nes ne tokios Lietuvos tikėjoms. Tai didelė asmeninė tragedija visų žmonių, kurie gyvenimą atidavė Lietuvai. Bet kažkoks velnias lietuviškame charakteryje tupi, juk ir Maironis prieškary skeptiškai apie lietuvių rašė", - su kartėliu kalbėjo V. Zalatorius.

V. Zalatorius sakė, kad išeivijos lietuviai Lietuvoje jaučiasi mažai reikalingi. Jam susidaręs įspūdis, jog vietinių lietuvių požiūris į išeivius toks: atvažiuokit, atvežkit savo pinigus, bet į mūsų darbą nesikiškite, o geriausiai - eikite po velnių. Tai labai skaudu, nes jis ir kiti atvykėliai idealistiškai manė, kad Lietuva - tai mozaika, kurioje bus kiekvieno darbo kruopelė.

Sugrįžęs į Ameriką, jis ketina visus išpėti jokiais būdais į Lietuvą negrįžti. Nebent tik verslininkai į Lietuvą galėtų važiuoti, nes verslui čia dabar puikios galimybės, bet ir tai patartu dirbti savarankiškai, be partnerystės su lietuviiais, nes šie yra praradę bet kokią padorumą, meluoja ir apgaudinėja net susiriesdami, imančių - tėvą motiną parduotų.

Pašnekovas kalbėjo, kad panašiai kaip jis nusivylė daug išeivių. Jis dabar grįžta į Ameriką, o ar bevažiuos į Lietuvą - nežinia. Gal tik jei ilgesys užkamuos.

sutrupinta iš "L. R."

Žmogus - judanti kryžkelė

Prof. prel. Antanas Rubšys

26

Autobusas į Antiochiją tik po pietų

Laiko turiu maris. Įdomu paklajoti po Tarso gatveles, žvalgytis ir stebėti vyrus ir moteris, apsirengusius panašiomis kvalduotomis kelnėmis. Vyrų kelnų kvaldai sudaro sijono išpūdį, lygiai kaip moterų sijonai. Tik moterų kvaldai suimti keletas centimetrų nuo žemės, o vyrų aukščiau - tik truputį žemiau kelių. Suimant kvaldus, sijonas pasidaro kelnėmis.

Vėl stabteliu prie Kleopatros vartų. Tai didžiausia Tarso įžymybė iš romėnų laikotarpio. Vartai nūdien jaukiame sodelyje. Pro juos nūdien niekas nevažiuoja. Trykšta aukštas fontanas. Gaivu. Suoleliai traukia prisėsti ir pasižmonėti.

Be abeje, aplinka miesto, kuriame Paulius augo ir gyveno daug metų po atsivertimo, buvo helenistinės kultūros sąlygota. Net žydukas, auklėtas atskiroje mokykloje ir kitokioje šeimoje, negalėjo išvengti antikinės Graikijos poveikio. Norint suprasti žmogų, kuris parašė Pauliaus laiškus, - jų nuotaiką, vaizdus, užuominas, - reikia susipažinti su helenistiniu pasauliu. Graikų kalba buvo Pauliaus gimtoji kalba, - jis mąstė, kalbėjo ir rašė graikiškai. Apaštalas Petras neapsiėjo be vertėjo, apaštalui Pauliui vertėjo ieškoti nereikėjo.

Religinis Tarso pasaulis

Vyraujanti religinė nuostata Tarse Pauliaus dienomis reiškėsi sąvoka dieviškos jėgos, slypėjusios aukštesnio rango dievybėje, skirtingoje nuo žemesnės - triušiančios dievybės. Ši aukštesnė dievybė buvo vadinama Baal Tars - Tarsio Šeimininkas - ir vėliau sutapatintas su Dzeusu. Skirtumas tarp aukštesnio dievo ir triušiančio dievo liudijo visuomeninių santykių perkėlimą dievybei. Rytiečiai visad vaizdavosi, kad Dievybės šlovė ir orumas reikalauja dievą tylėti, išsėtis, nieko neveikti ir būti atokiam. Aukštesniojo

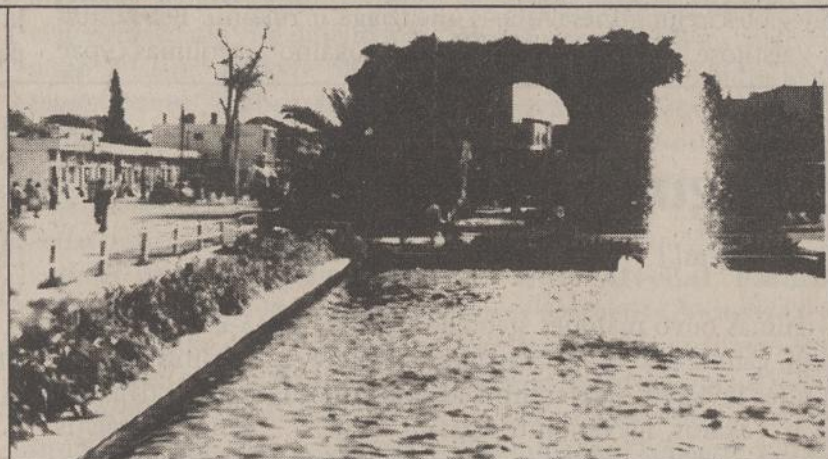
rango dievas santykiavo su išoriniu pasauliu tik per savo tarnus ir vergus. Taigi didžiajam Tarso Baalui buvo duotas dievas, - padedantis ir triušiantis, - kurį Tarso gyventojai laikė didžioje pagarboje.

Šis mažesnis dievas buvo Sandan'as, - vietinė Tarso dievybė, - kuris ilgainiui susiliejo su graikų Herakliu į vieną dievą. Sandan'as buvo gamtos dievas, vaizduojamas ant monetų ir bareljefuose žemdirbiu. Turbūt jis buvo Kilikijos pirmųjų žemdirbių genijus - globėjo dvasia. Kaip visur Rytuose, taip Tarso Baalas ir Sandan'as buvo augmenijos dievai, - jie ir vaizduojami su kviečių pėdais, su vynuogių kekėmis ir gelėmis.

Svarbiausia metinė šventė Baalo ir Sandan'o garbinime buvo laidotuvių laužo apeigos. Laidotuvių laužas vaizdavo augmenijos dievo mirtį ir prisikėlimą. Tokia nuostata užtinkama visuose Rytų misterijų religijose. Sandan'o atvaizdą, būdavo, užkelia ant išpuosinto vežimo, perveža miesto gatvėmis ir po to sudegina ant laužo. Apeigos vaizdavo augmenijos ir dievo mirtį, atneštą deginančios vasaros saulės, ir prisikėlimą pavasarį. Laidotuvių apeigas lydėdavo gyventojų šventė, kurioje būdavo pagerbiamas dievas, garbintojai leisdavosi besaikiai mėgautis.

Savo laiškuose Apaštalas Paulius dažnai parodo, kad jis pažinojo senąsias pagonių misterijas. Augdamas Tarse, jis turėjo progos matyti, kaip Izidės garbintojai rengdavosi jos garbei skirtu apdaru apeigų metu. Misterijų dalyviai gaubdavosi ypatingu dievo apdaru, - įeigu dievas buvo vaizduojamas kaip žuvis, jo garbintojai apsisivildavo apdaru, panašiu į žuvį, norėdami supanašėti į savo dievą. Apaštalui Pauliui būdingas posakis "apsivilkti Kristumi" buvo lengvai suprantamas krikščionims iš pagonijos, - jiems Paulius skelbė Evangeliją ir rašė laiškus. Kai Paulius palygina Kristaus atpirkimą vergo išlaisvinimui, jis turi galvoje dažnai Tarse jaunystėje stebėtą įvykį - vergą, nešantį į šventyklą susitauptą išpirkos kainą. Savininkas atėdavo kartu su vergu ir priimdavo tą išpirkos sumą, o tas vergas buvo laikomas parduotu šventyklos dievui. Tuomet dievas išlaisvindavo vergą ir vergas tapdavo dievo vergas. "Viešpatyje pašauktas tikėti vergas yra Viešpaties išlaisvintasis. Panašiai ir pašauktas tikėti laisvasis yra Kristaus vergas. Jūs, brangiai nupirkti, nepasidarykite žmonių vergais" (1 Kor 7, 22-23).

Jaunystėje Paulius domėjosi sportu, kareivių pratybomis ir paradais. Tai liudija jo laiškuose naudojami palyginimai apie bėgikus lenktynėse, apie laimėtojų duotą prizą, apie boksininką ir romėnų

Tarsas. Kleopatros vartai -vienintelė senovinė įžymybė.

sargybini. Evangelijos atspindi Palestinos kaimo gyvenimą, o Pauliaus laišškai rodo, kad Paulius buvo didmiesčio vaikas.

Tarsas buvo tas didmiestis. Čia Paulius augo ir, Dievo pagautas Kristuje ant kelio į Damaską (žr. Fil 3, 12), subrendo - tapo "rinktiniu Dievo įrankiu": "Žydams buvau kaip žydas, kad tik daugiau jų laimėčiau. Tiems, kurie laikosi įstatymo, tapau įstatymo tarnu, kad laimėčiau besilaikančius įstatymo, nors pats nesu jam pavaldus. Tiems, kurie neturi įstatymo, buvau kaip neturintis įstatymo, kad laimėčiau tuos, kurie neturi įstatymo, nors pats esu ne be Dievo įstatymo, bet surištas Kristaus įstatymu. Silpniesiems pasidariau silpnas, kad laimėčiau silpnuosius. Visiems tapau viskuo, kad vienaip ar kitaip bent kai kuriuos išgelbėčiau. Visa tai darau dėl Evangelijos, kad būčiau jos dalininkas. Argi nežinojote, kad lenktynių aikštėje bėga visi bėgikai, bet tik vienas gauna laimėtojo dovaną? Ir jūs taip bėkite, kad laimėtumėte! Kiekvienas varžybų dalyvis nuo visko susilaiko; jie taip daro, norėdami gauti vystanti vainiką, o mes - nevystanti. Todėl aš bėgu nedvejodamas ir grumiuosi ne kaip į orą smūgiuodamas, bet tramdau savo kūną ir darau jį klusnų, kad, kitus mokydamas, pats nepasidaryčiau atmetinas" (1 Kor 9, 19-27).

Kuo daugiau gilinamasi į Pauliaus asmenybę, tuo labiau jaučiama nuostabiųjų malonės ir prigimties sampyna, padariusi jį nepaprastu Apvaizdos įrankiu. Pats Paulius pagarbiai suprato, kad visas jo

(mukelta į 4 psl.)

□ Rusijos komunistų vadovas Genadijus Žuganovas laikraštyje "The New York Times" rašo, kad atėję į valdžią komunistai Rusijoje sieks atkurti buvusią Sovietų Sąjungą tokiomis sienomis, kokios buvo iki 1991 metų. Jis pažymėjo, kad komunistai ryžtingai nusiteikę prieš NATO plėtimą į Rytus ir žada atkurti SSSR laikų karinę galią. Jis teigia, kad tautos, kurios dar neseniai sudarė buvusią Sovietų Sąjungą, vėl savo noru susijungs į vieningą valstybės organizmą.

□ JAV ir Prancūzijos prezidentai Bill Clinton ir Jacques Chirac pažadėjo siekti, kad šiemet būtų patvirtintas pasaulinis susitarimas dėl branduolinių bandymų uždraudimo.

□ Vasario 7 d. rytą netoli Dominikos Respublikos nukrito "Boeing - 757" tipo lėktuvas. Juo skrido 189 keleiviai, daugiausia turistai iš Vokietijos. Katastrofos priežastis kol kas nežinoma.

□ Vasario 6 d. Jono Pauliaus II vizito į Nikaragvą išvakarėse Masajos mieste, esančiame už 30 kilometrų nuo sostinės Managvos, nuaidėjo sprogimas. Žmonės nenukentėjo, materialinė žala nedidelė. Nuo praėjusios gegužės tai jau aštuonioliktas pasikėsinimas į katalikų bažnyčias Nikaragvoje ir septintasis Masajos mieste.

□ Kelios dešimtys žmonių Liubline vasario 6 d. surengė demonstraciją prieš Jozefą Oleksy ir Demokratinę kairiųjų sąjungą. Jie pastatė trijų metrų aukščio kartus su užrašu: "Išdavikams - tauta". Jozefas Oleksy neseniai atsistatydino iš premjero pareigų dėl kaltinimų bendradarbiavimu su KGB.

□ Svetlana Alilujeva davė vienuolės įžadus ir gyvena viename Italijos vienuolyne. Svetlana, kuriai šiemet sukanka 70 metų, keturis kartus buvo ištėkėjusi, turi tris vaikus. 1967 m. pabėgo iš SSSR ir paprašė politinio prieglobsčio Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Kokainas - žmogaus naikintojas

Kokainas yra alkaloidas (organinis cheminis junginys), gaunamas iš augalo koka (coca). Augalas gerai auga karšto klimato Pietų Amerikos valstybėse ir Ramiojo vandenyno pietryčių salose. Kokaino turintys augalo lapai kartais kiek mažina alkį, todėl yra kramtomi ar čiulpiami vietos gyventojų. 1894 m., pradėjus iš augalo lapų išgauti grynesnį kokainą, jis imtas vartoti kaip lokalinis (vietinis) anestetikas, skausmo malšintojas. Tam reikalui jis naudojamas dar ir dabar. Jo anestetinis veikimas aiškinamas taip: išvirkštas skystu pavidalu ar paskleistas ant kūno paviršiaus jis depoliarizuoja aplinkos kūno skysčiuose elektrintas daleles) ir tuo padaro, kad jutimą ir skausmą perduodantieji nervai nustoja veikti. Be to, kokainas susiaurina, sutraukia ir kraują indus, o tai mažina arba stabdo kraujavimą - žaizda mažiau kraujuoja.

Kokainas veikia ir kitus kūno audinius ir organus. Jis jaudina centrinę (smegenų) ir periferinę (tolimų organizmo dalių) nervų sistemą, sužadindamas malonumo jausmą, ir tai daro be jokių haliucinacijų (apgaulingo nesamų dalykų ar veiksmų jūtimo). Kokainas sukelia ne tik malonų jausmą - žmogus pasijunta esąs daug pajėgesnis ir galingesnis, taip pat padidėja jo lytinis pajėgumas.

Tačiau kuo dažniau žmogus kokainą vartoja, tuo dažniau jis nori ir stengiasi jo veikimo sukeltą malonumą vėl pajauti, taigi jis nori kokainą vartoti vis dažniau ir dažniau, ir žmogus tampaipročio vergu (addict). Dažnai vartojantysis kokainą, kad patirtų pakankamą malonumo jautimą, verčiamas palaipsniui vis didinti jo dozes, kiekį, o ir tas sukeltas malonumo jausmas palaipsniui tęsiasi vis trumpesni laiką.

Kokainas gaminamas bent trim pavidalais: milteliais, kristalais ir kietais gabaliukais. Pastarasis kokainas vadinamas "crack". Pavidas ištaigoja ir jo vartojimo būda: milteliai įtraukiami į nosį, ištirpintas skysčiuose išvirkščiama į veną, kristalai "crack" maišomi su kokia nors rūkoma medžiaga ir rūkomi. Bet kuriuo būdu kokaino vartojimas, ypač

dažnas ar ilgesnį laiką, sukelia sveikatos sutrikimus, komplikacijas, naikina žmogų fiziškai ir dvasiškai. Toliau ir apibūdinasi kai kuriuos sveikatos pakenkimus.

Kraujo apytakos sutrikimai. Širdies plakimas dažnėja, sistolinis (viršutinis) kraujo spaudimas pakyla, širdis pareikalauja daugiau deguonies, o to paduoginti neįmanoma, nes kokainas susiaurina širdies arterijas - jos praleidžia mažiau kraujo ir jo nešamo deguonies. Gali atsirasti širdies anemija (per mažai kraujo), o tai gali sukelti širdies priepuolį. Susiaurėjus kraujagyslėms, kraujo krešulys gali dar labiau susiaurinti ar ir užkimšti kraujagyslę ir labai pakenkti širdžiai. Dėl aukščiau minėtų vyksmų sutrinka širdies plakimas ir, jei į tai įtraukti širdies skilveliai, žmogus net gali netekti gyvybės.

Kenkimas plaučiams, gerkloms ir uoslei. Kokaino dūmai ir garai kenkia plaučių takų, ypač alveolių, gleivinei, kuri paburksta, patinsta ir gali kraujuoti, pripildydama alveoles krauju, kas kliudo įkvėptam deguoniui pasiekti organizmo cirkuliacijos kraują. Dėl nuolat erzindamos plaučių gleivinės atsiranda nuolatinis patinimas ir uždegimas, pasireiškiantis bronchitu. Sumažėjus gleivinės atsparumui, lengviau gaunami plaučių uždegimai.

Rūkančiųjų kokainą "crack" gerklose atsiranda patinimai ir nuolatiniai gerklų uždegimai, žmogus nuolat kosti, atsikosėdamas tamsiais skrepliais. Dėl nosies gleivinių uždegimo gali būti užblokuotos uoslės nervo galūnės, ir žmogus gali prarasti uosle.

Neurologinis kenkimas. Vartojant kokainą išsivysto kraujavimas smegenų paviršiuje, po kaukolės plėvėmis. Kokainas iš pradžių jaudina smegenis ir sukelia pakilią nuotaiką bei malonumą, sužadina ir kelia aktyvumą, naikina nuovargį. Pasireiškia ir pastebimai: akių vyzdžiai padidėja, kūno temperatūra pakyla. Bet gana greitai, kai kokainas pasiekia vidurinius smegenis, jis keičia širdies plakimo ritmą, kraujo spaudimą ir kvėpavimą.

Kokainas, pakliuvęs ant odos, ją suerzina ir sukelia ir nudegimą panašius pokyčius. Nuo jo garų

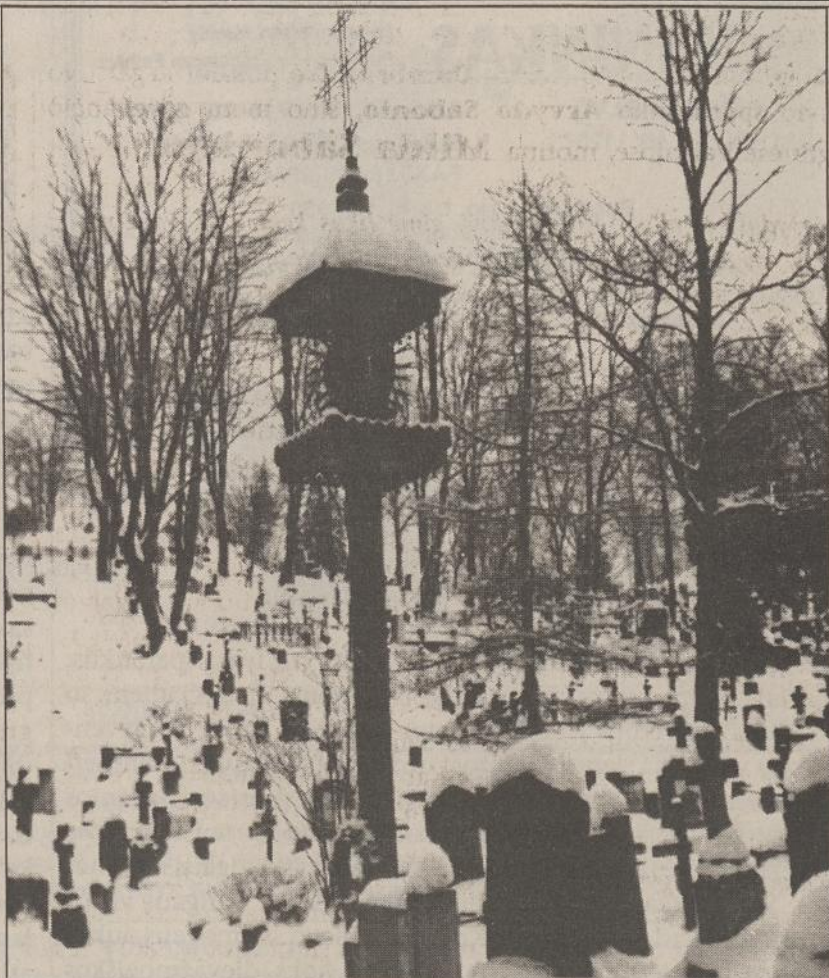
pranyksta akių vokų blakstienos ir net antakiai. Iš pradžių jis didina lytinį pajėgumą, bet toliau kokainą vartojant, tas pajėgumas kaip tik nyksta, net visiškai prarandamas.

Kuo reikšiami kokaino perdozavimas? Mirtina kokaino dozė kiekvienam žmogui yra kita, nuo 20 ligi 1000 mg. Mirtina dozė iš pradžių sukelia ypatingą sujaudinimą, po kurio seka delirijos (netikri, tik kokainą pavartojusiam matomi, girdimi ir jaučiami vaizdai bei emocijos), drebėjimai ir pagaliau konvulsijos. Atsiranda širdies, kraujo apytakos ir kvėpavimo organų sutrikimai, nesisiduodą pataisyti. Tai veda į mirtį. Mirtis gali užklupti ir be tų pirminių pasireiškimų, tik po traukulių antpuolio. Per didelį kokaino kiekį pavartojęs asmuo gydomas, jei dar galima gydyti, tikta medikų, tad gydymo čia nepateikiu.

Dažnai kokainą vartojantį asmenį daugeliu atvejų galima pažinti: veido, ypač apie nosį, odos pakitimai, panašūs į nudegimus, blakstienų ir antakių nebuvimas, sunkus ar visai negalimas kvėpavimas per nosį (kadangi sutinusi gleivinė užpildžiusi nosies tuštumas), kosulys su tamsiais spjaudalais.

Kokainas, patekęs į organizmą, veikia greitai: į nosį įtrauktas pradeda veikti po 60 - 90 sekundžių ir veikimas tęsiasi 60 - 90 minučių; išvirkštą į veną pradeda veikti po 30 - 60 sek. ir tęsiasi 30 - 60 min.; rūkomas kokainas veikt pradeda po 3 - 5 sek., bet veikimas trunka tik 5 - 10 min., veikimui pratęsti rūkoma neskubant.

Reikia atkreipti dėmesį į tai, kad žmogus vartoja kokainą išgyventi malonumui ir pasijusti pajėgesniu. Tas malonumo išgyvenimas skatina pakartoti malonumo išgyvenimą. Kaip jau pirma minėjau, dažnai tą kartojant, malonumo išgyvenimas darosi vis trumpiau besitęsiantis, tad žmogus kokaino vartojimą dažnina ir didina dozes. Pagaliau žmogus, įpratęs prie kokaino, jo nebevertodamas išgyvena labai blogą nuotaiką ir savijautą, o tai verčia vėl vartoti kokainą, jau nebe malonumui išgyventi, bet tai blogai nuotakai, blogam jautimuisi pašalinti ir panaikinti.

Vilnius. Rasų kapinės.

V. Kapočiaus nuotr.

Visa tai, kas čia buvo pasakyta, rodo kokaino kenksmingumą tiek žmogaus fizinei sveikatai, tiek jo intelektui. Jis naikina žmogų - kartais staigiai, dažniau iš lėto, palaipsniui, bet vis tiek neša mirtį.

Juozas Kriauciūnas, M. D.

JAV - Baltijos fondo pinigų skirstymo komisija

Iš JAV - Baltijos fondo gautų 2,400,000 dolerių Baltijos valstybių nevaldinių organizacijų veiklai paremti vienas milijonas skirtas Lietuvai. Norinčiųjų paramą gauti organizacijų Lietuvoje prašymus pirmiausia patikrina fondo tarnautojai Vilniuje, o paskui patariamoji komisija, į kurią fondas stengėsi įtraukti žmones iš įvairių Lietuvos vietų - ne tik lietuvių, bet ir tautinių mažumų, įvairių religijų atstovų. Sudarant komisiją, atstovaujančią visai Lietuvai, buvo žiūrima, kad komisijos nariai turėtų patirtį bent vienoje iš keturių "demokratijos tinklo" programos sričių (demokratizacijos ir laisvos rinkos vystymas, gamtos apsauga, socialiniai bei sveikatos apsaugos reikalai).

Šiuo metu patariamąją komisiją sudaro: prof. Dalia Marija Brazauskienė, Lietuvos Žemės ūkio universiteto gamtos apsaugos ekspertė; dr. Vyngintas Grinis, Kauno Technologijos u-to prof., buv. Kauno miesto tarybos pirm., firmos ALNA Kauno filialo direktorius; Vaidotas

Ilgius, Sorošo fondo ir Jungtinių Tautų nevalstybinių organizacijų paramos ir informacijos centro vedėjas; Vida Jonaitienė, gimnazijos mokytoja, visuomenininkė, Lietuvos vaikų fondo narė; Irena Kubilienė, Lietuvos Kultūros fondo pirmininkė; Jonas Kairevičius, Kauno advokatų sąjungos pirmininkas, Lietuvos Liuteronų sinodo narys; Czesław Okinscy, Lietuvai lojalios lenkų organizacijos "Lietuvos Lenkų Kongresas" steigėjas ir pirmininkas; Algimantas Sėjūnas, Nepriklausomybės akto signataras, Šiaulių miesto vicemeras, gamtos apsaugos specialistas; Emanuelis Zingeris, Nepriklausomybės akto signataras, Seimo narys, buv. užsienio reikalų komiteto pirm., lituanistas, Lietuvos žydų sąjungos pirmininkas.

Patariamiosios komisijos pirmininku išrinktas dr. Vyngintas Grinis.

Dotacijos organizacijoms skiriamos, kai patariamiosios komisijos rekomendacijas patvirtina Amerikos ambasada Vilniuje.

Žmogus - judanti kryžkelė

(atkelta iš 3 psl.)

gyvenimas buvo malonės stebuklas (žr. Gal 1, 15-24). Žvelgiant į praeitį, galima sakyti, kad Tarsui buvo lemta subrandinti žmogų, kuris turės įvykdyti Aleksandro Didžiojo svajonę sujungti dvasioje Rytus ir Vakarus, įgyvendinti Kristaus viziją: "... daugelis ateis iš rytų ir vakarų bei susės dangaus karalystėje prie stalo su Abraomu, Izaoku ir Jokūbu". (Mt 8, 11).

"... kilęs iš Izraelio, Benjaminio genties..."

Graikų kultūra turėjo didelę įtaką Pauliaus būdo formavime, bet dar didesnę įtaką turėjo tūkstantmetinis žydiškas kraitis - žydiška Pauliaus kilmė ir ankstyvas žydiškas auklėjimas. Apaštalas Paulius didžiavosi savo žydiškumu: "Jei kas nors tariasi galįs pasitikėti kūnu [t. y. pasitikėti apipiaustymu ir kitų išorinių Mozės nuostatų vykdymu], tai aš pirmutinis, aštuntą dieną apipjaustytas, kilęs iš Izraelio tautos, Benjaminio genties, žydas iš žydų, įstatymo tiksliai besilaikantis fariziejus, uolus Bažnyčios persekiotojas, be priekaištų vykдęs įstatymo reikalaujamą teisumą" (Fil 3, 4-6).

Žydų bendruomenės, paplitusios tuometiniame pasaulyje, buvo didesnės ir turtingesnės už Palestinos bendruomenes. Spėjama, kad tuomet pasaulyje gyveno apie tris su puse milijono žydų, o Palestinoje tik apie pusę milijono. Nuo seleukidų karaliaus Antiocho Epifano dienų, - apie jį daug rašoma Makabėjų knygose, - Tarsas žydai sudarė mieste savitą atskirą bendruomenę, politinį vienetą su lygiomis teisėmis kaip ir graikai. Jie buvo lyg valstybėlė valstybėje. Tuomet niekas negalėjo tapti Romos piliečiu, nepriklausydamas kokiai nors tautai ar klanui. Užtat Pauliaus šeima, kaip ir kitos žydų šeimos, didžiavosi kilmė. Laiške romiečiams Apaštalas Paulius sveikina Androniką, Juniją ir Heriodoną - savo "tautiečius" (Rom 16, 7.11). Šie tautiečiai buvo Pauliaus klanio nariai ir turbūt tolimi giminaičiai ar mokslo draugai iš Tarso.

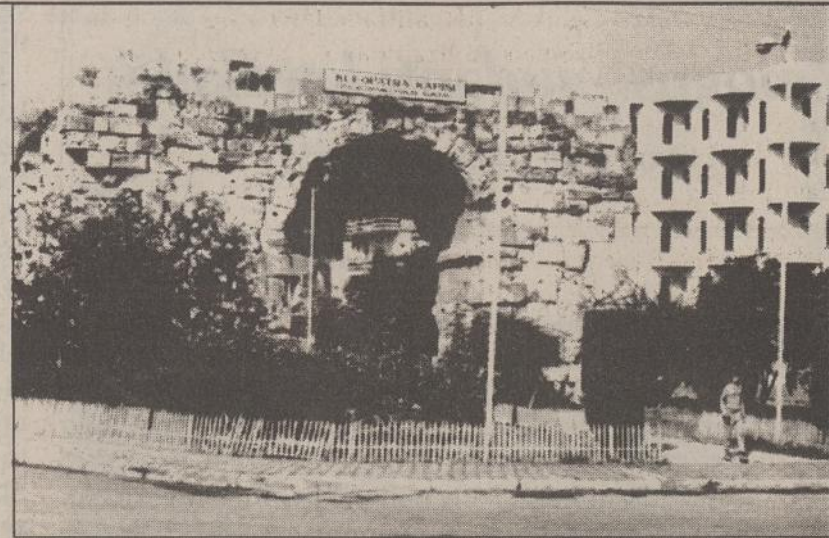
Pauliaus tėvas buvo fariziejus - žmogus - tvirtų religinių ir

tautinių įsitikinimų. Jis sąžiningai mokė savo sūnų šventųjų Raštų kalbos, nors skaitė Septuagintą - graikiškąjį vertimą. Žydai turėjo namie puikų savo vaikų auklėjimą. Berniukas, vos penkerių metų sulaukęs, buvo mokomas pagrindinio Mozės Mokymo: "Klausykis, Izraeli! VIEŠPATS yra mūsų Dievas, vien tik VIEŠPATS. Mylėsi Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi, visa siela ir visomis jėgomis" (Ist 6, 4-6; žr. ir Ist. 6-7). Hallelu-Ja (Šlovinkite VIEŠPATĮ) psalmės (Ps 113-118) buvo giedamos šeimoje švenčių metu. Šeimoje Pauliui buvo aiškinama ir svarbiųjų metinių švenčių prasmė.

Sulaukęs šešerių metų, Pauliukas buvo siunčiamas į "Vynuogyną" - vaikų darželį - sinogogos mokyklos padalą. Kas rytą "paidagogos" - vergas - eidavo su juo, veddamas jį per gatvių sankryžas ir nešdamas jo krepšį su rašymo priemonėmis. Vynuogyne, Pauliukas sėdėdavo ant aslos su kitais vaikais ir mokėsi rašyti su geležine lazdele ant vaško lentelės. Per keletą metų berniukas mokėsi istorijos iš Raštų ir sužinojo kaip svarbi ir savita yra jo tauta tarp tautų. Jo mokytojai papasakojo jam ir apie jo tautos ateitį, mokydami jį, kad viena dieną turi ateiti Mesijas ir užkariauti visą pasaulį savo stebuklingu kalaviju. Po Mesijo pergalės, visas pasaulis ateisias Dievo pagarbinti į Jeruzalę, net imperatorius paliksias Romą ir garbinsias Jeruzalėje.

Galbūt graikai draugai niekino mažąjį žyduką, bet Paulius žinojo, kad jo tauta buvo jau daug pasiekusi, kai piemenys tebeaganė avis Romoje ar Atėnuose. Jo draugams žaidžiant Scipijono karus su Hanibalu, pasakojant apie garbingus Aleksandro ir Cezario žygius, Paulius leidosi į Abraomo bei Saros ir Jokūbo kelionę su kaimenėmis per dykumą, stebėjosi su Juozapu piramidėmis prie Nilo ir gėrėjosi Dovydo bei Samsono pergalėmis prieš Galijotą ir filistinus. Ką jo bendraamžiai graikiukai rašė apie Dzeuso spalvingus nuotykius, Paulius pagarbiai mąstė apie Jahvę - Viešpatį, kurio vardas yra neišreiškiamas.

Būdamas dešimties metų, Paulius pradėjo antrąjį ir mažiau malonų paaugliui auklėjimo tarpsnį. Tokio amžiaus hebrajų vaikai būdavo mokomi "žodinio įstatymo" - tautos Seniūnų mokymo. Kas dieną jam teko mokytis vis ilgesnio nuodėmių sąrašo. Rabinai buvo aptvėrę Dievo Mokymą - Dešimt įsakymų - žodinių įsakymų, taisyklių, tvora. Buvo mokoma, kad šie įsakymai saisto žmogaus

Tarsas. Kleopatros vartai su sodeliu.

sąžinę lygiai taip, kaip ir Dešimt įsakymų. "To nedaryk! To neliesk!" Laiške romiečiams Paulius skūsis: "... atėjus įsakymui, atgijo ir nuodėmė, o aš numiriau; taip man paaiškėjo, kad įsakymas, skirtas gyvenimui, nuvedė mane į mirtį" (Rom 7, 9-10). Šis auklėjimo tarpsnis padeda geriau suprasti Apaštalo nuostatą apie "gimusius po įstatymu" ir didįjį atpirkimo džiaugsmą, slypintį Kristaus meilės įstatyme.

Laikas ruoštis kelionei į Antiochiją

Užsibuvau prie Kleopatros vartų, užtat dabar tenka skubėti. Reikia rasti kur nors turkišką alinę ir pasistiprinti prieš kelionę. Be to, turiu atsilyginti viešbutyje ir paimti daiktus. Autobusai į Antiochiją išvyksta antrą valandą.

Sustoju toje pačioje alinėje. Užsisakau arbatos. Padavėjas, pakvietęs sėstis prie stalo, išsina ir grįžta su arbatos stiklu iš arbatinės kaimynystėje. Arbatą čia išnešiojama. Medauninkų pardavėjas turi tik saldžių dalykų. Bet medauninką nusipirkus, jis atneša arba pašaukia berniuką atnešti arbatos.

"Žmogus-judanti kryžkelė" kūrinio autorius yra išvykęs, todėl kelionių aprašymai laikinai nebus spausdinami. Lauksime naujų išpūdžių iš kelionės. (red.)

Iš "Kauno dienos" (1995, gruodžio 30, Nr. 305) perspausdiname sutrumpintai žurnalisto **Arūno Dambrausko** pokalbį su garsiojo lietuvio sportininko **Arvydo Sabonio**, šiuo metu gyvenančio Jungtinėse Valstijose, motina **Milda Sabonienė**.

- Arvydas, pirmasis Jūsų vaikas, gimė likus kelioms savaitėms iki Naujųjų metų. Kaip šiandien prisimenate tuos Naujuosius?
- Arvydas svėrė 4 kilogramus 100 gramų. Ūgis buvo 51 centimetras. Niekas nemanė, kad užaugs toks didelis. Gyvenome Palemone pas dėdę Kostą. Čia mums vieną nedidelį kambarėlį užleido močiutė. Ji su visais savo daikteliais persikraustė į virtuvę, o mes su mažuoju Arvydu apsigyvenome šalia. Maždaug 9 kvadratinį metrų patalpėlėje sudėjome viską, ką turėjome: dvigulę lovą, stalą, spintą, taburetes ir mano vyro Andriaus siuvimo mašiną. Daugiau niekas netilpo. Iš pradžių nežinojau, kaip verkiantį kūdikį paimti į rankas, kaip vystyti. Kurį laiką padėjo iš Akmenės atvykę mano tėvai. Arvydas buvo gana ramus. Čiūčiuodavau jį pasidėjusi ant pagalvės, kol užmigdavo, paskui paguldysdavau ant dviejų sustumtų taburetėlių. Jos atstojo Arvydo lovą. Tie Naujieji metai buvo nelengvi, tačiau ir džiaugsmingi: sūnus gimė sveikas, viskas buvo dar prieš akis. Namelyje gyveno dar kelios šeimos. Visi papuošėme vieną bendrą eglutę, ir visko užteko... Kai praėjus keliems mėnesiams gavome dviejų kambarių butą netoli "Girstupio", naujas butas atrodė kaip tikri rūmai...

- Žinome, kad gyvenimas Jus buvo nubloškęs ir labai toli...
- Teko Naujuosius sutikti ir Irkutske. Pamenu, kaip tėvas prieš pat Šv. Kalėdas išėjo į apylinkės centrą priimti siuntinio. Jo laukė ilga ir sunki kelionė per sniegą ir šaltį - 15 kilometrų pirmyn ir 15 kilometrų atgal. Labai norėjome paruošti jam kažką malonaus, tačiau namuose neturėjome nieko. Sėdėjome prie tuščio stalo. Bet kartais neviltis ir laimė būna visai šalia. Juos skiria tik vienas žingsnis. Daug lemia žmonės ir jų gerumas. Tada pas mus užsuko kaimynas rusas. Padėjo ant stalo lauktuvių - gabalą sušalusio pieno ir pusę kibiro žuvies. Žinojo, kad pas lietuvių dabar šventė. Nors lietuviai Irkutske turėjo būti laikomi nacionalistais ir banditais, bet mes tokio požiūrio niekada neįjautėme. Eiliniai rusai buvo labai draugiški, nuoširdūs ir mes niekada nesipykome ir nesijautėme priešais. Kai vakarop iš apylinkės grįžo pavargęs tėvas, mes su mama jau buvome suruošę vakarienę...

- Papasakokite, kaip ištėkėjote ir kaip Sabonių šeima gyveno, kai dar nebuvo vaikų...

- Mano vyras į Kauną atėjo iš Abromiškių kaimo (jis yra netoli Elektrėnų). Visas kraitis buvo - kerziniai batai ir siuvimo mašina. Susipažinome Kaune, keletą metų draugavome. Susituokėme Akmenėje. Jokios palynos ir svečių nebuvo. Vestuvių dieną užsukome į Viekšnių bažnyčią. Po vakarienės sėdome į autobusą ir išvykome į Vilnių, aplankėme artimuosius. Taip vestuvių "ceremonija" ir baigėsi. Susituokę nieko neturėjome, dirbome ir rytą, ir vakarą. Visko buvo - ir daržovės auginome (šiltnamiais ir dabar prie namo laukia pavasario), ir vyras siūdavo privačiai. Be darbo niekas neat-siranda.

- Ar Arvydas, pirmasis Jūsų sūnus, mėgdavo papokštauti?
- Jis visada buvo labai judrus, nenusėdėdavo vietoje, kaip sakoma, per rakto skylutę galėdavo išlįsti. Iš esmės jis buvo geras vaikas ir kažkokių nemalonių mums nepridarydavo. Kai dar gyvenome prie "Girstupio" ir Arvydai buvo kokie penkeri metai, pastebėjau, kad kažkur dingsta šakutės, puodeliai ir mažos lėkštutės. Arvydas kartais mėgdavo užsidaryti virtuvėje ir ten kažką darydavo. Nerukus išsiaiškinome. Išlindęs pro langą jis metė smulkius indus ant apačioje esančio laiptinės stogelio. Gerokai išbarėme ir manėme, kad daugiau tai nepasikartos. Tačiau po kiek laiko indai vėl ėmė dingti. Tada nusprendėme elgtis kitaip. Mano vyras Andrius nusi-juosė diržą ir palaukė, kada Arvydas užsidarys virtuvėje. Tyliai pravėrėme duris ir matome: Arvydas jau persisvėręs per palangę ketina mesti puodelį. Tuo metu, kai jis užsimojo, tėvas diržu per užpakalį. Buvo nemažai ašarų, tačiau nuo to karto nei puodukai, nei šakutės, nei šaukšteliai iš virtuvės nebeprapuldavo. Dabar juokiamės - jau tada Arvydas mėgino taikliai mėtyti.

- Ar Arvydas padėdavo namų ruošos darbuose?
- Jis nieko neatsisakydavo padaryti ir viską atlikdavo labai kruopščiai: plaudavo grindis, indus, eidavo į parduotuvę. Visada rūpestingai valydavo dulkes: net atitraukdavo nuo sienų sofą, kitus baldus, net po kilimais išblizgindavo. Kai suėjo 16 metų ir Arvydas labai išaugo, tik vieno prašydavo: "Mama, ką nori liep padaryti, tik nesiųsk į parduotuvę. Nueini - tai visi labai spokso". Jis penktą troleibusą vaežiudavo į mokyklą. Ta kelionė Arvydai būdavo tiesiog kančia. Ne tik dėl to, kad galva siekdavo troleibuso lubas, bet ir kad visi varstydavo žvilgsniais - koks didelis!

- Sportinėje karjeroje Jūsų sūnui teko išgyventi ir daug sunkių dienų. Tos dienos ne mažiau būdavo sunkios ir Jums.

- Didžiausia nelaimė atsitiko tuomet, kai Arvydai trūko Achilo sausgyslė. Atrodė, kad visas gyvenimas subyrės į šipulius. Niekas netikėjo, kad Arvydas žais. Aišku, atvirai jam to nesakė. Tačiau jautėsi, kad į palatą ateinantys žmonės tarsi norėjo pareikšti užuojautą. Sėdėjau prie jo lovos dieną ir naktį. Arvydas kartojo: greitai pagysiu ir vėl žaisiu. Po truputį pradėjau tikėti ir aš. Labai stengiausi palaikyti Arvydą tuo sunkiu momentu. Gerai, kad jį iš karto po traumos iš Maskvos atvežė į Lietuvą. Kęstutis Vitkus atliko puikią operaciją. Nežinau, kaip jam atsidedoti...

- Sakykite, kas Jus ypatingai nudžiugino praėjusiais metais ir ko tikėtės iš šių?

- Žinia, kad turėsime dar vieną anūką arba pirmąją anukėlę. Labai norėčiau mergaitės...

- Girdėjome, kad mažieji Saboniukai - tikri nutrūktgalviai.
Jie iš tiesų dideli nenuoramos. Kartą, skrendant lėktuvu, sukėlė tokį triukšmą, kad vokiečiai ausis vata užsikimšo. Žygimantą ir Tautvydą auklėti nelengva. Kol kas besąlygiškai jie klauso tik Arvydo. Vieną kartą Žygimantui sakau: "Būtų gerai, jei mamytė jums nupirktų sesutę". Jis tik skėstelėjo rankomis ir baisiausiai nustebeš išpoškino: "Močiutė nežino, kaip vaikučiai atsiranda! Mamytė vaikučio nepirks, bet užaugins jį savo pilvuke. Labai daug valgys ir užaugins..."

- Linkime, kad Jūsų norai išsipildytų, o šie metai visais atžvilgiais didžiulei Sabonių šeimynai būtų dosnūs ir laimingi.

Karalius atidarė pasaulio čempionatą

Granada, vasario 12 d. Ispanijos karalius Juan Carlos vasario 10 d. Sierra Nevadoje oficialiai atidarė kalnų slidinėjimo čempionatą.

Jackson Sanders, juodaodis amerikietis, "Šilutės" krepšinio komandos geriausias puolėjas. Komanda užima 4-tą vietą LKL čempionate.

V. Kapočiaus nuotr.

Lietuvos olimpinis čempionas dalyvaus Atlantoje?

Kovo 2 dieną turėtų paaiškėti, ar Lietuvos disko metikas Romas Ubartas galės dalyvauti Olimpinėse žaidynėse Atlantoje. Tai nuspręs Tarptautinės lengvosios atletikos mėgėjų federacijos (IAAF) dopingo komisija. 1993 metų rugpjūčio 17 dieną, pasi-baigus disko metimo runčiai pasaulio čempionate Stutgarte Vokietijoje, Romo Ubarto organizme buvo aptikti dopingo pėdsakai. IAAF panaikino Romo Ubarto ketvirtąjį rezultatą ir diskvalifikavo jį 4 metams. Dabar, pasak Lietuvos lengvosios atletikos federacijos prezidento, IAAF

yra linkusi sumažinti bausmę Romui Ubartui, jei šis per tą laiką daugiau nenaudojo uždraustų preparatų. Kaip sako pats Romas Ubartas, dabar jis treniruojasi pastoviai, išnaudodamas 75% savo galių. Jis mano, kad, jei pavasarį numes diską 62 m, tai Atlantoje galėtų jį numesti 66 metrus. Romas Ubartas yra pirmasis Nepriklausomos Lietuvos sportininkas laimėjęs olimpinį aukso medalį. Romas Ubartas 1992 metų olimpiadoje Barselonėje numetė diską 65 metrus ir 12 centimetrų.

AGEP

Keletas įdomių faktų apie krepšinį ir lietuvius

Vasario 9 - 11 dienomis San Antonio (Texas) vyko NBA Visų Žvaigždžių savaitgalis. Sekmadienį vykusio žvaigždžių mačo Rytai -Vakarai rezultatas 129 : 118 Rytų naudai. Rungtynių MVP (naudingiausio žaidėjo) prizas įteiktas **Michael Jordan**. Tačiau, manau, mums (lietuviams) įdomesni buvo šeštadienio renginiai.

Šeštadienį vyko **Rookies' Game** (NBA pirmamečių mačas), kuriame žaidė ir **A. Sabonis**. Jis nežaidė tik 4 minutes (skundžiasi nugaros skausmais), bet suspėjo pelnyti 8 taškus ir atkovoti 3 kamuolius. Pasirodė neblogai. Taip pat tame mače žaidė ir **Brent Barry** iš Los Angeles Clippers. Jis tikrai sublizgėjo: mat po rungtynių dar vyko Slam Dunk Contest (dėjimo į krepšį iš viršaus konkursas (ne tik tarp pirmamečių)), kuriame pirmą kartą NBA istorijoje nugalėtoju tapo baltaodis - **Brent Barry**!! Pirmą vietą jam lėmė dėjimas atsispyrus nuo baudų metimo linijos. Tokio tipo dėjimą konkursuose iki šiol buvo pademonstravę tik du krepšininkai. Tai įžymusis Julius Erving (Dr. J) ir, žinoma, Michael Jordan.

Dar keletas faktų apie lietuvių kilmės krepšininką Brent Barry, kurio tėvas, Rick Barry, 1965 metų NBA legenda, ir jo visi trys sūnūs žaidžia krepšini ne žemiau Division I lygįje (NBA lygįje - Brent ir jo brolis Jon).

Brent Barry žaidžia už Los Angeles Clippers ir kelis sykus yra pelnęs daugiau nei 20 tšk. per rungtynes. Jis žaidė 1991 metų Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynėse Lietuvoje už Chicago "Lituania" ir vėliau kartu pakliuvo į "Visų Žvaigždžių" rungtynes kartu su Linu Balaišiu.

Kiek yra tekę girdėti, Barry močiutė yra iš Lietuvos, deja, jis pats lietuviškai nekalba. Bet kadangi jis nuvyko į Lietuvą tais metais, galima manyti, kad jis kažkiek susidomėjęs Lietuvos krepšiniu. Jo brolis Jon (taip, Jon, o ne John) taip pat žaidžia NBA, tik Milwaukee Bucks. Gan dažnai išbėga į aikštę. O trečias brolis Drew šiuo metu žaidžia NCAA už Georgia Institute of Technology. Nepėsčias - per paskutines rungtynes svečiuose po pratesimo išlošė prieš komandą iš pirmojo dešimtuko ir sumetė 9 tritaškius (iš 17 bandytų)! NCAA komandoms Brent Barry gerai pažįstamas.

Kalbant apie Brent Barry, lietuviai turėtų jausti pasididžiavimą. Juk tai, kad kažkoks amerikietis jaunikaitis vietoj to, kad žiūrėtų ramiai namie beisbolą ir graužtų čipsus, lakstė į Chicago treniruotės kartu su kitais pusiau - lietuviams, mokėjo turbūt savo uždirbtus pinigus ne tam, kad vietoj kokio Ford Escort nusipirktų bent jau Cherokee džipą, o lėktuvu bilietams į Lietuvą, praleido atostogas ne pavasarį Floridoje su koledžo draugais, o vasarą tokiame Vilniuj ar Kaune kažkur Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynėse ir dar pakliuvo į Visų Žvaigždžių komandą (juk reikėjo gi kažką į tą komandą išrinkti, koks skirtumas ką) - visiems mums Lietuvoje greitai užsimiršta.

Svajus Asadauskas, Vyta-ras Brazauskas

Tik **DARBININKE** Jūs galite rasti naujausių žinių iš Lietuvos ir viso pasaulio. Skaitykite **DARBININKĄ!**

Sportas

Pasižymi Andrius Jurkūnas

Andrių Jurkūną, 6 pėdų 9 colių ūgio krepšininką iš Lietuvos, atstovaujantį Clemson Universitetui rinkinei, matėme per Amerikos televiziją sausio 14 d., kuomet komanda, kurioje jis žaidė, rungtyniavo prieš North Carolina Universitetą. Mūsų žinioms me-tant baudas, televizijos ekranuose būdavo pažymima, kad jis kilęs iš "Kaunas, Lithuania". Beje, Andrius savo komandai pelnė daugiausiai - 18-ka taškų.

Apie Sabonį - per amerikiečių televiziją

Apie Arvydą Sabonį, žaidžiantį Portlando profesionalų krepšinio komandoje, sausio 18 d. vakare buvo nemažai rodoma per ESPN kabelinės televizijos kanalą, matomą visoje Amerikoje. Čia buvo duoti kitų žymiųjų Amerikos krepšininkų atsiliepimai apie mūsų žinią, rodomi fragmentai iš Arvydo pasirodymų aikštelėje. Taip pat pateiktos ištraukos iš vieno pokalbio, kuomet jis kalbėjo ispaniškai (sakė, jog angliškai dar nesėjo išmokti), o jo žodžiai buvo verčiami į anglų kalbą. Be to, buvo pareikšta, kad Sabonio rezultatai NBA lygoje eina vis geryn.

Žaidžia "Lituanicos" futbolininkai

Sausio 14 d. įvykusiose antrosios šalies futbolo pirmenybių rungtynėse "Lituania" patyrė pralaimėjimą (4:1) prieš "Panthers" futbolininkus. Garbės įvartį įmūšė Rolandas Urbonavičius. "Lituania" šį kartą turėjo pralaimėti dėl daugelio neužtarnautų baudų, kurias kažkodėl dažnai skirdavo neobjektyvus teisėjas.

Sausio 21 d. "Lituania" rungtyniavo su "Fortūnos" komanda. Šį kartą laimė lydėjo "Lituanicos" vyrai, kurie įveikė varžovus net 10:0. Pusę iš dešimties įvarčių įmušė Virgis Žuromskas.

Beje, pirmame šių metų susitikime "Lituania" buvo pelniusi pergalę (3:1) prieš vieną stipriausiųjų komandų - ukrainiečių "Lions". Taigi po trijų bandymų lietuviai turėjo 6 taškus (dabar už pergalę duodami trys taškai).

Plačiai aprašė Šarūną Marčiulionį

"Sacramento Bee" dienraštis sekmadieniniame (sausio 21 d.) numeryje (jį atsiuntė Vytautas Bikulčius iš Kalifornijos) daug vietos (maždaug visą didelio formato puslapį) paskyrė Šarūnui Marčiulioniui, dabar žaidžiančiam Sacramento miesto "Kings" profesionalų komandoje. Čia išsamiai aprašomas Marčiulionio kelias nuo pat Lietuvos dienų, kuomet jie gyveno gana varganai, iki dabarties, kai jis gauna du milijonus 400 tūkstančių dolerių per metus. Iškeliama ne tik sportininko sugebėjimai krepšinio aikštelėje, bet ir jo dosni ranka vaikams, ligoniams ir kitoms. "Jis Lietuvoje yra didesnis negu Michael Jordan čia. Jis ten gali bet kada paimti telefoną ir priskambinti Lietuvos prezidentui", - sakoma rašinyje. Marčiulionis korespondentui šiek tiek nusiskundė, jog ne viskas jam Lietuvoje sekasi, ir paminėjo faktą, kad nuo 1994 metų ten bankrutavo net 6 bankai, jų tarpe ir tas, kuriame buvo laikoma jo viešbučio Vilniuje sąskaita. "Pradžioje mano pinigai buvo įšaldyti, o vėliau 50 tūkstančių dolerių prapuolė", - sako straipsnyje Marčiulionis. Beje, straipsnis iliustruotas keliomis Marčiulionio nuotraukomis.

"Gongo dūžiai"

Taip vadinasi šiomis dienomis iš Lietuvos gauta knygelė apie garsųjį Lietuvos boksą Vivalijų Karpčiauską. Knygelės autorius Rimantas Vanagas.

Edvardas Šulaitis

- **1995 metų gale** Varšuvoje išspausdinta Tomo Venclovos knyga "Kształy nadziel" (Vilties formos). Ši trijų šimtų puslapių leidinį paskelbė leidykla Nowa. Knyga pasirodė populiarioje serijoje "Adam Michnik poleca" (Adam Michnik rekomenduoja), kurioje leidžiama žinomų Vidurio ir Rytų Europos autorių es-eistika. Adam Michnik, vienas iš žymiųjų lenkų demokratinio sąjūdžio veikėjų, šiandien redaguoja didžiausiąjį Lenkijos dien-raštį "Gazeta Wyborcza", parašė Tomo Venclovos knygai ir apim-lią įžangą. Knygą sudaro dvidešimt trys straipsniai ir esė, kurių dauguma gerai pažįstama Lietuvos bei išeivijos skaityto-jams.

- **Iš dr. Jono Adomavičiaus** kolekcijos dailės darbų paroda Balzeko Lietuvių Kultūros mu-ziejuje atidaryta vasario 4 d. Tarp ekspozicijoms kūrinių - A. Var-no, A. Galdiko, šiuolaikinių dai-lininkų iš Lietuvos kūrinių.

- **Diana Vidutienė**, prade-dant š. m. sausio mėn. numeriu, perėmė žurnalą "Bridges" redak-torės pareigas.

- **V. R. Akstino** dailės darbų paroda vyko sausio 30 - vasario 4 dienomis Montrealyje, Kanadoje.

- **Dail. Jurgio Daugvilos** skulptūros 40 darbų paroda atidaryta vasario 1 d. Visual Arts Center, Des Planes, IL.

- **Muz. Vytauto Marijo-šiaus**, Putnam, CT, prieš penke-rius metus paskelbtą viena-veiksmių operų konkursą laimė-jo Lietuvos kompozitorius Vid-mantas Bartulis. Jis sukūrė vei-ka-lą "Pamoka" pagal prancūzų rašytojo Eugene Ionesco to pa-ties pavadinimo tekstą.

- **Robertas Barziloskis**, lie-tuvių kilmės JAV kariškis, Penn-sylvanijos tautinės gvardijos pul-kininkas, nuo 1993 m. balandžio iki 1994 m. liepos dirbo Lietu-vos sąvonorų štabe. Sausio 13-sios ir sausio 17-osios proga jis nuvyko į Lietuvą ir dalyvavo visose išskilmėse su savanoriais. Mirė staiga sausio 20 d.

- **Muz. Alvydas Vasaitis**, buvęs ilgametis Chicagos Lietu-vių Operos meno vadovas ir di-rigentas, Lietuvos Operos ir Bale-to teatro pakviestas, dirigavo iškilmingame koncerte Vilniuje 1995 m. gruodžio 30 d., kai tame teatre buvo švenčiama lietuviš-kos operos 75-erių metų sukak-tis. A. Vasaitis taip pat dirigavo Lietuvos Operos ir Baleto teatro 70-ties metų jubiliejiniame kon-certe.

- **Kompiuteriniai vargo-nai**, pagaminti JAV "Alen" fir-moje, prieš šv. Kalėdas sumon-tuoti ir išbandyti Utenoje, muzi-kos mokyklos salėje. Tokia apara-tūrą jau yra įsigijusios trylika Lietuvos bažnyčių.

- **Lietuvos Partizanų** glo-bos fondas persiuntė į Lietuvą \$9,900. Ši suma - tai užsienio lietuvių aukos mūsų partiza-nams remti. Pinigai padalinti pa-galbos bei pavos reikalingi-emis laisvės kovų sąjūdžio na-riams - partizanams. Tai jau an-tra siunta, už kurią Lietuvos Lai-svės kovų sąjūdis ir Lietuvos Par-tizanų globos fondas širdingai dėkoja visiems aukotojams.

*Šaitytojai rašo
"Darbininkai"*

"I Kryžių kalną turėtų vykti piligrimai iš viso pasaulio, ypač iš Europos, tos Europos, kuri tampa vis labiau sekuliarizuota. Tą patį turiu pasakyti ir apie La Verną; tiesa, pirmiau reikia vykti į La Verną, o po to į Kryžių kalną".

Jonas Paulius II

La Verna, 1993 m. rugsėjo 17 d.

Turime didelę galimybę ir dar didesnę atsakomybę būti viena maža grandim, kuri jungia La Vernos kalną Italijoje ir Kryžių kalną Lietuvoje. Apvaizda atvedė mus čia į šv. Pranciškaus žemę; galėsime atlikti postulatą Pizoje ir noviciją La Vernos kalne.

Vos atvykę į Pizą, dalyvavome pranciškoniško jaunimo žygyje į Asyžių. Jau 16 kartą Italijoje visos pranciškonų provincijos organizuoja jaunimą piligriminei kelionei į Porciunkulės atlaisdus. Mes eisme kartu su Toskanos provincijos grupe. Šioje grupėje dalyvavo apie 250 jaunimo atstovų. Dar Lietuvoje sužinojome, kad turėsime 10 dienų kartu keliauti su italų jaunimu, keltis 6 ar net 5 valandą ryto ir eiti 25 - 35 km. Dvi tris dienas eiti iki Žemaičių Kalvarijos yra kur kas lengviau nei žygiuoti 10 dienų, kepinant negailestingai Italijos saulei.

Po žygio grįžome į Pizos vienuolyną jau kaip į namus. Vienuo lyne jaustis kaip namie ir kaip šeimoje yra tikro pranciškono bruožas. Mūsų magistras Giovanni Maria kelis kartus pabrėžė, kad postulantūros laikotarpiu didžiausias dėmesys skiriamas bendruomenės kūrimui. Rekolekcijos prieš postulatą, kurias mums pravedė Antonianumo universiteto moralinės teologijos dėstytojas Maurizio Faggioni, vyko netoli Sienos nedideliame Sinalungos miestelyje. Vienas mūsų brolis trumpai ir taikliai pavadino tas tris dienas - "terremoto", išvertus į lietuvių kalbą tai reikštų žemės drebėjimą.

Rugsėjo 3 d., Vakarinių liturginių valandų metu dalyvaujant ir Toskanos provincijos provincijolui Angelo Stellini, buvome oficialiai įvesti į postulantą. Dabar prieš akis italų kalbos studijos, kurios mums ypatingai svarbios, nes kalbos barjeras yra didelė kliūtis bendraujant su italų postulantais. Kartu su 7 italiukais esame 8 lietuviai: Aurelijus Kasparavičius iš Alytaus, Gytis Skrinška ir Pranciškus Maksimavičius iš Kauno, Simas Varnas (Warn) iš JAV, Laimonas Žukauskas iš Šiaulių, Nerijus Čepulis iš Vilniaus, Evaldas Darulis iš Ukmergės, Giedrius Šarka iš Platių. Tėvas Silvestras - Astijus Kungys - mums yra kaip angelas sargas, kuris supranta mus, kalbančius lietuviškai, ir padeda susivokti svetimame krašte.

1995 rugsėjis
Piza

Po operacijos

- Daktare, o kai jūs nuimsite tvarsčius nuo mano rankos, ar aš sugebėsiu skambinti pianinu?
- Galite tuo neabejoti!
- Tai gerai! Matote, prieš susi-
žeidamas to daryti nemokėjau.

Keičiasi laikai

Piliētis, sriubčiodamas kokteili, savo draugams pasakoja:
- Viskas be galo keista: mano senelė važinėjo su arkliais, bet bijojo automobilių; motina važinėjo automobiliu, bet bijojo lėktuvų; mano duklė tiesiog dievina skridimą lėktuvais, bet bijo arklų.

Svoris ir ūgis

Gydytojas sako pacientei:
- Jūs per daug sveriate.
Pacientė:
- Ne, mano svoris normalus, tik ūgis ne tas - esu dvidešimt centimetrų per žema.

Išlindo paslaptis

Petriukas, išgirdęs skambutį prie durų, jas atidaro ir pamato ant slenkščio jaunuolį.
- Tavo sesuo namuose? - klausia lankytojas.
- Sesut! - sušuko Petriukas.
- Pas tave atėjo tipas, tasai iš 82, 83 ir 90 tavo dienoraščio puslapių.

Tikroji priežastis

Pacientas ateina pas gydytoją ir skundžiasi:
- Daktare, ką man daryti, kad kojos juoduoja?

Gydytojas apžiūri kojas ir klausia:
- Jūs vandeniui bandėte?
- O ką, padeda?

Teisme

- Vadinas, kai įvyko susidūrimas, jūsų priešininko rankose buvo lazda. O kas buvo jūsų rankose?
- Jo žmona.

Ligoninėje

Chirurgas, apžiūrėjęs pacientą, sako jam:
- Tai sunkus atvejis. Nema-lonu man jums tai sakyti, tačiau reikės amputuoti abi kojas.
Pacientas supykęs atkerta:
- Tada aš pas jus daugiau kojos nekelsiu!

Tabako skonis

Mokytoja, nutvėrusi Jonuką su cigarete dantyse, labai iširdo ir vedasi pas tėvus. Suradusi namuose jo tėvą, aiškina:
- Jūsų sūnus rūkė "Primą".
Tėvas susiraukė:
- Jonuk, kodėl rūkė tą smirdančią "Primą"? Juk ant šaldytuvo guli tavo "Marlboro"...

Šeimoje

- Tėte, kodėl tu mamą vadini Aldute? Juk ji suaugusi.

Po vedybų

Paštininkė atneša registruotą laišką pensininkei. Žiūri, kad ji rašo nulį. Paštininkė ir klausia:
- Ponia, anksčiau jūs rašydavote tris kryželius, o kodėl dabar nulį?
Pensininke atsako:
- Žinote, aš ištekėjau ir pa-keičiau pavarde.

Apie ligas

Į gydytojo kabinetą įeina žmogelis ir sako:
- Daktare, išgydykite mano kiaulę, ji kažkuo susirgo.
- Aš ne veterinaras, o chirur-gas, - atsakė gydytojas.
- Na, ir kas? Kiaulė juk nesu-pras.

Prie stalo

Mama sako vaikams:
- Išdykėliai! Valgykite kiek norite, tik kad viskas būtų suval-gyta!

Nelaimės

- Kodėl tu nustūmei žmoną iš trečio aukšto?
- O ką turėjau daryti, juk na-mas neturi ketvirtą aukštą!

Proto matas

- Neverk, Raminta, būk prot-ingal!
- Ar tie, kurie neverkia, visi yra protingi?

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

Pasiguodė

- O mielas daktare, aš taip bi-jau. Man darys pirmą operaciją gyvenime.
- Aš jus užjaučiu, - draugiškai atsako jaunas gydytojas. - Man ji taip pat bus pirmoji.

Aritmetikos pamokoje

Papuolė labai negabus pirmo-kas. Ypač nesiseka aritmetika, nemoka sudėti 1 plius 1. Moky-toja sušilusi bando surasti naują metodą jam paaiškinti.
- Jeigu aš tau duosiu vieną slyvą, o paskui - dar vieną. Kiek turėsi slyvų?
- Ogi nė vienos. Aš jas suval-gysiu.
- Na, kas išeis, jeigu aš padėsiu vieną kumpį, o prie jo dar vieną kumpį? - nepasiduoda mokyto-ja.
- Užpakalis.

Gelbsti padėti

- Kodėl pas kaimyną Jeronimą tokia iluminacija? Nejaugi jo žmona grįžo iš kurorto?
- Ne. Ji grįžta rytoj. Jis degina šviesą specialiai, kad elektros skaitliukas jo neišduotų.

Operos žinovai

- Ar eisi rytoj į "Figaro vedy-bas"?
- Neisiu. Niekas nekviatė. Be kvietimo juk nepatogu.

Laimės pilnatvė

- Ko iki visiškos laimės trūksta žmogui, kuris per pusę metų pasistatė ištaigingus namus, nu-sipirko užsieninius baldus ir pra-bangų automobilį?
- Dokumentų, patvirtinančių, turėsiu.

kad visa tai įsigijo sąžiningai.

Prieš balsavimus

- Esu išitikinusi, - tarė žmona kandidatui į Seimo narius, - kad už tave balsuos visi dori žmonės.
- Menka paguoda. Reikia, kad balsuotų dauguma.

Abėcėlė viename sakinyje

Atidarius teletaipo liniją Mask-va - Washington, Amerikos tele-taipistai kurį laiką reguliariai perduodavo sakini: "A quick brown fox jumps over the lazy dog", kas reiškia: "Greita rudoji lapė peršoka per tingų šunį". Tai trumpiausias posakis, kuriame yra visos anglų abėcėlės raidės.

- Jūs prašote tokio aukšto atly-ginimo ir neturite jokio supratimo apie darbą.

- Už tai aš daug užsiprašau, nes nieko nežinant apie darbą - sunku jį dirbti...

Visi bijo...

Mokytojas skundžiasi kolegai:
- Dirbti mokykloje tiesiog nei-manoma. Mokytojas bijo direk-toriaus, direktorius - švietimo skyriaus, švietimo skyrius - mi-nistro, ministras - tėvų, tėvai - vaikų. Tik tai vaikai nieko nebi-jo...

Pagalba

Petriukui labai nesiseka arit-metika.
- To neįmanoma daugiau pa-keštil - sušuko mokytojas. - Ne-jaugi neturi brolio, kuris tau padėtų?
- Ne, - atsako Petriukas. - Bet mama sakė, kad kovo mėnesį turėsiu.

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus

siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

FEBRUARY PICK-UP SCHEDULE

02/22 TURS	PHILADELPHIA, PA	11:00
02/23 FRI	KEARNY, NJ	11:00
02/23 FRI	PATERSON, NJ	1:00 PM
02/29 FRI	NEWARK, NJ	11:00

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$550 r.t.

Chicago-Vilnius-Chicago \$570 r.t.

One way to Vilnius \$360

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

PAPIGINTOS KAINOS KELIONĖMS Į VILNIŲ

Siūlome papigintas žiemos sezono kainas, skrendant į Vilnių ir Rygą!

Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave
Leon, NJ 07605

(201) 944-1273

(800) 955-7370

(201) 947-2189

VILTIS
(HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

- Dabar siuntiniai pasiekia Lietuvą per naują Klaipėdos konteinerių terminalą.
- Greitai ir saugiai jūsų siuntiniai pristatomi gavėjams asmeniškai į namus po visą Lietuvą.
- Visi siuntiniai apdraudžiami. Muitų nėra.
- Minimalus mokestis už persiuntimą yra \$25.
- VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti vargstančią Lietuvos šeimą, Sibiro tremtinį, vienišą žmogų.

VASARIO mėn. siuntinius priimsime šiose vietovėse:

PUTNAM, CT	vasario 22	1:00 - 2:30 val. p.p.
PROVIDENCE, RI	vasario 22	4:00 - 6:00 val. p.p.
BROOKLYN, NY	vasario 24	12:00 - 4:00 val. p.p.
WASHINGTON, DC	vasario 25	2:30 - 5:00 val. p.p.
BALTIMORE, MD	vasario 25	6:00 - 7:00 val. vak.
PHILADELPHIA, PA	vasario 26	9:00 - 10:00 val. ryto
ATHOL, MA	vasario 27	3:30 - 5:30 val. p.p.
KENNEBUNKPORT, ME	vasario 28	11:00 - 12:00 val. ryto
Albany-Schenectady, NY	vasario 29	7:00 - 8:00 val. vak.
BINGHAMPTON, NY	kovo 1	10:00 - 11:00 ryto
Anfracite Region, PA	kovo 1	visą dieną

Dėl pinigų pervedimo, dėl Air Cargo siuntinių ir kitokios informacijos prašome teirautis telefonu:

(617) 269 - 4455

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

A. A. Antanas Masionis

Vienas po kito palieka šį pasaulį nepriklausomoje Lietuvoje brendę ir išsimokslinę mūsų tautiečiai, per netrumpą savo gyvenimą likę ištikimi iš Tėvynės išsineštieji idealams, palikdami gilią pėdą mūsų tautiniame, kultūriname ir religiniame gyvenime. Vienas tokių kultūrininkų yra pedagogas, publicistas ir visuomenininkas a. a. Antanas Masionis, 1995 m. spalio 16 d. miręs Philadelphiaje.

Antanas Masionis gimė 1909 m. vasario 8 d. Diržių kaime, Leipalingio valsčiuje, Seinų apskrityje, giliai tikinčių bežemių kampininkų šeimoje, auginusioje net šeši sūnus, iš kurių užaugo tik du: Antanas ir daug jaunesnis, Gulago kelius perėjęs, brolis Stasys Lietuvoje. Jų tėvas buvo savamokslis daraktorius ir knygnešys, kuriam Lietuvos valdžia buvo paskyrusi pensiją. Taigi, nuo pat lopšio Antanas augo tautiškai ir krikščioniškai susipratęs šeimoje, o paaugęstis brendimui didelę įtaką darė Leipalingio progimnazijos direktorius ir kapelionas kunigas Bernardas Čepulis.

1929 metais baigęs Marijampolės gimnaziją, A. Masionis įstojo į V. D. Universiteto Teologijos - filosofijos fakultetą, kur studijavo germanistiką, lotynų kalbą ir literatūrą, pedagogiką ir psichologiją. Dar gimnazijoje būdamas (1923 metais) velionis įsitraukė į ateitininkų eiles, o tapęs studentu visą laiką buvo

vienas iš veikliausių tos organizacijos narių: priklausė Vytauto klubui, buvo moksleivių ateitininkų centro valdybos nariu, o vėliau jos pirmininku.

Valdžiai uždraudus moksleivių ateitininkų veiklą, ateitininkų moksleivių centro valdyba ją slaptai rėmė ir jai vadovavo. Kai centro valdybai pirmininkavo A. Masionis, valdžios potvarkiu jis buvo nubaustas ištrėmimu iš Kauno į tėviškę. Atlikęs bausmę ir sugrįžęs į Kauną, A. Masionis ir toliau vadovavo neagresyviam taikiam pasipriešinimui prieš organizacijai padarytą skriaudą. Vieną šeštadienį būrys aktyvesniųjų studentų ateitininkų, vežini atsišaukimo, smerkiančiais valdžią už jos neteisėtą elgesį draudžiant moksleivių ateitininkų veiklą ir raginančiais tikinčiąją visuomenę rašyti protesto laiškus valdžios įstaigoms dėl šio potvarkio, išvyko į kiekvienam paskirtą parapiją, kur sekmadienį po mišių buvo sušaukti tikinčiųjų susirinkimai. Tuose susirinkimuose kiekvienas studentas išdalino savo atsivežtus atsišaukimus ir žodžiu nušvietė susidariusią būklę. Tų studentų tarpe buvo ir A. Masionis, ir šių eilučių autorius. Kai kurie iš studentų už šį "nusiakaltimą" buvo suimti pakeliui, grįžtant namo, o kiti - jau sugrįžus, sekančią dieną. Visi suimtieji buvo kariuomenės teismo teisiami ir 6 jų buvo nubausti kalėjimu arba pinigine bausme.

1995 m. vasarą paskutinį kartą lankantis Lietuvoje, a. a. Antanas Masionis (dešinėje) su broliu Stasiu Lazdijuose prie paminklinės plokštės Sibiro kankiniui kunigui Bernardui Čepuliui.

A. Masioniui ir šių eilučių autoriui teko atsėdėti paskirtą bausmę Kauno sunkiųjų darbų kalėjime: A. Masioniui - 2 mėnesius, o aprašymo autoriui - 6 savaites.

Kalėjime besėdint, išryškėjo šilta ir patraukli Antano asmenybė. Mes sėdėjome vienoje kameroje su būriu kitų politinių kalinių, kai kurių, kurių tarpe buvo užkietėjusių komunistų, eserų ir socialistų - žaizdrininkų. Dauguma jų buvo prasilavinę, apsiskaitę žmonės ir, ištisas savaites praleidžiant drauge, susidarydavo progos, tarp kitų, padiskutuoti ir politinėmis temomis. Antanas pasižymėjo ypatingu santūrumu, kantrybe, kone apaštališka artimo meile, kai būsikalstima" buvo suimti pakeliui, grįžtant namo, o kiti - jau sugrįžus, sekančią dieną. Visi suimtieji buvo kariuomenės teismo teisiami ir 6 jų buvo nubausti kalėjimu arba pinigine bausme.

savo argumentų nepakankamumą, tarė: "Palauk, palauk, Antanai, tu man čia visai sumaišei galvą. Aš turiu dar apie tai gerai pagalvoti ir dar iš naujo pasiskaityti, pasitikrinti". Kameros sargas, kuris mūsų visų atžvilgiu buvo korektiškas, rodė ypatingą dėmesį ir draugiškumą Antanui: ateidavo jo paklausti kokių nors jam nežinomų buitinių faktų, smulkių įvykių raidos, žodžių reikšmės ir panašiai. Vėliau, jau išeivijoje, A. Masionis pasisakydavo, kad daugumai kameroje buvusių kai kurių pažįturų kalinių jam padarė gilių išpuolį ir jis jautė jiems ypatingą pagarbą už jų idealizmą ir norą aukotis dėl savo ištikinimų, nors 1940 metais Lietuvą užplūdę komunistai ne visus tuos idealistus glostė. Daugumas šių įvykių yra aprašyti A. Masionio knygoje "Ateitininkų dvasia (nukelta į 8 puslapį)

kurias koncelebravo vyskupas Paulius Baltakis, OFM; klebonas kun. Vytautas Palubinskas ir kun. Danielius Jenkevičius. Prie altoriaus tarnavo Mantvidas Barkauskas.

Vyskupas Baltakis pasakė progai pritaikytą pamokslą. Trumpai apibrėžė Matulaičio gyvenimą, jį kamavusią ligą, jo Marijonų vienuolijos reorganizavimą ir jo reikšmę Lietuvai.

Per mišias giedojo choras, kuriam vadovavo muzikė Asta Barkauskienė.

Po mišių klebonas pakvietė

kun. D. Jenkevičius

Knygos - geriausia dovana

Lietuvių - anglų kalbų žodynas. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 512 psl., kietais viršeliais. Turi apie 27,000 žodžių. Kaina 15 dol. Persiuntimas 1,50 dol.

Anglų - lietuvių kalbų žodynas. V. Baravykas. 590 psl., kietais viršeliais. Turi apie 30,000 žodžių. Kaina 15 dol. Persiuntimas 1,50 dol.

Lithuanian Cookery. Autorė Izabelė Sinkevičiūtė. 1993 m. išleista 5-ji laida šios populiariausios lietuviškų valgių virimo knygos anglų kalba. Labai tinkama dovana lietuviškai nekalbantiems. 328 psl. Kaina 15 dol. Persiuntimas 1,50 dol.

"Lithuania 700 Years", angliškai parašyta knyga yra geriausia dovana Jūsų amerikiečiams draugams. Ji supažindina su Lietuvos senove, jos spalvinga istorija, nepriklausomybės laikotarpiu, okupacijomis ir rezistencija. Tai garsių lietuvių istorikų ir politikų straipsnių rinkinys. Knyga redagavo dr. Albertas Gerutis. Į anglų kalbą vertė Algirdas Budreckis; 456 psl. Kaina 25 dol., įskaitant ir persiuntimą.

"Tautos sukilimas 1941", pirmoji dalis "Be šūvio". Autorius Pilypas Narutis, pats organizavęs sukilimą, aprašo savo kartos pastangas aršioje lietuvių tautos kovoje su okupantais atgauti laisvę. Apima laikotarpį nuo 1940 m. iki 1941 m. birželio 23 d. Knyga turi 404 psl., puikiai išleista. Spalvotas viršelis - A. Sut-

kusis į kleboniją. Minėjimą pravedė kun. Palubinskas. Kalbėjo apie mažiau žinomą Matulaitį. Buvo malonu išgirsti, kad arkivyskupas lankėsi Amerikoje ir Aušros Vartų parapijoje, Manhattan, NY, suteikė sutvirtinimo sakramentą. Savo trumpoką ir įdomią kalbą, kun. Palubinskas užbaigė raginimu, kad melstumės už tai, jog Šv. Tėvas Matulaitį paskelbtų šventuoju per jo mirties metines 1994 m.

kun. D. Jenkevičius

kuvienės. Kaina 17 dol. Persiuntimas 1,50 dol.

"Vidurnakčio sargyboje" II. Autorius Vytautas Vaitiekūnas. Išleido "I Laisvę" fondas 1994. Tai Vytauto Vaitiekūno raštų antrasis tomas. Redagavo Antanas Sabalis. Suskirstyta į 5 skyrius: Metinės politinės apžvalgos (1974, 1977, 1979, 1981 ir 1982 m.); Krikščioniškoji socialinė etika; Lietuvos praeities vaizdai; Išeivijos rūpesčiai; Netolimos praeities vaizdai. 374 psl. Kaina 10 dol. Persiuntimas 1,50 dol.

Fighters for Freedom - Lithuanian Partisans Versus the U.S.S.R. - by Juozas Daumantas. Tai svarbi anglų kalba knyga, nes autorius (tikra pavardė Juozas Lukša) pats buvęs partizanų vadas, dalyvavęs įvairiuose žygiuose; aprašė 1944 - 1947 metų partizanų operacijas. Jis net prasimuša į Vakarus, pasiekia Vokietiją ir Prancūziją, atneša daug žinių. Čia pasirošia tolimesniam partizaniniam karami. Vėl lėktuvu grįžta į Lietuvą ir ten išduotas neužilgo žuva. Lietuviškai šios knygos išleistas kelios laidos. Angliškai išleista ši antroji laida. 279 psl., minkštai viršeliais. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Kaina 10 dol. su persiuntimu.

Knygos gaunamos rašant: **Darbininkas**
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Viktoras Zikas

Viktoras Zikas, Algirdo ir Dailios Zikų sūnus, iš Canton, MA, praeitų metų gruodžio mėnesį baigė University of Colorado, Boulder, kur įgijo bakalaurą laipsnį iš biologijos. Viktoras baigė Bostono liuanistinę mokyklą, yra skautas vytis ir ilgametis Bostono ir Denverio šokių grupės narys.

Darbininkui paremti aukojo:

Darbininko skaitytojai, atsiuntę metinę prenumeratą, prisidėję aukomis laikraščiu stiprinti ir atsiliepinę už įvairius patamavimus ar metinį kalendorių:

Po **20 dol.:** Genovaitė Šetikas, Newington, CT; Vyt. Laugalis, Niantic, CT; A. Paliulis, Waterbury, CT; Teresė Bakanas, Wilmington, DE; Vyt. M. Oniunas, Juno Beach, FL; G. Grajauskas, Orlando, FL; A. Gudonis, St. Petersburg, FL; Birutė Karmazinas, St. Petersburg, FL; P. Rasimas, St. Petersburg, FL; P. Gruodis, Chicago, IL; Bern. Puras, Shererville, IN; Jst. Buivys, Baltimore, MD; B. K. Zdanys, Centerville, MA; Veronika Rutenis, Hyannis, MA; P. Miksys, Leicester, MA; Anna Splema, Worcester, MA; Anna Pocius, Watchung, NJ; Ona Matulaitienė, Worcester, MA; Danutė Surdėnas, Turnerville, NJ; Ed. Bablinskas, Amsterdam, NY; Vyt. Zilinskas, Brooklyn, NY; Rev. St. Raila, Douglaston, NY; Irena Okunis, Flushing, NY; J. Skučas, MD, Hilton, NY; Z. Zalsys, Hopewell Junction, NY; Vyt. Naronis, Jericho, NY; D. Ūzas, Maspeth, NY; Vida Liaugaudas, New York, NY; A. Šimukonis, Richmond Hill, NY; Vl. Lelis, Rochester, NY; Alfr. Šaulys, Shoreham, NY; Petrė Dubauskas, Woodhaven, NY; Alf. Ilgutis, Woodhaven, NY; Stefa Savukynas, Woodhaven, NY; Dalia Puzycki, Newton, PA; Arv. Simonis, West Chester, PA.

Po **15 dol.:** J. Kazlauskas, Stamford, CT; Albina Belazaras, South Windsor, CT; N. Cirtautas, St. Petersburg, FL; Irena Macionis, St. Petersburg Bch, FL; Dr. A. Juzaitis, Plymouth Meeting, PA; T. Bogusas, So. Boston, MA.

Po **10 dol.:** Fr. Swilpa, Hot Springs, AR; V. Prizgintas, Los Angeles, CA; J. Valiusaitienė, Stamford, CT; Jūratė Dibenedito, W. Hartford, CT; Rev. G. Matejune, W. Hartford, CT; S. Gimbutas, Wilmington, DE; V. Gedmintas, St. Petersburg, FL; Stella Wenckus, So. Pasadena, FL; J. Glylienė, Lemont, IL; Alg. Čepėnas, Oak Lawn, IL; Rev. V. Krisciukevicius, Warren, MI; A. Venckus, Arlington, MD; Aldona Zagurskis, Boston, MA; Konstancija Vasiliauskas, Boston, MA; St. Eiva, Brockton, MA; Jane Bajercius, So. Boston, MA; Gita Kupcinskas, Walpole, MA; Antonia Wackell, Worcester, MA; Zita Zaranka, Westwood, MA; Bronė Pridotkas, Worcester, MA; J. Suopys, Detroit, MI; A. Janusis, Livonia, MI; A. Pietaris, Clark, NJ; Veronika Melinis, Hazlet, NJ; Laima Kohanski, Kearny, NJ; J. Mauragas,

Po **5 dol.:** J. Prakapas, Bakersfield, CA; J. Ščiukas, Seymour, CT; J. Bruzas, So. Woodstock, CT; K. Klimavicius, Thompson, CT; Mrs. V. Krasauskas, Waterbury, CT; J. Grinys, Wethersfield, CT; P. Baltis, Mililani, HI; J. Davis, E. Machias, ME; Bronė Chlamauskienė, Kennebunkport, ME; V. Vaškys, Crownsville, MD; M. Eidintas, Avon, MA; Elaine Scenna, Lexington, MA; Regina Roberto, Westborough, MA; Sophie Dembauskas, Kendall Park, NJ; L. Morkunas, Toms River, NJ; Theresa Prižgintas, Central Valley, NY; J. Alekna, Elmont, NY; A. Maciulaitis, Islip, NY; R. Adamowicz, Copiaque, NY; Henrika Grazunas, Eichmod Hill, NY; Laima Tvarkunas, Bensalem, PA; C. J. Drazdauskas, Moscow, PA; Mathilda Milauskas, New Kensington, PA; Br. V. Krokys, Philadelphia, PA; Vyt. Muraska, Philadelphia, PA; Alese Zusinas, Pittsburgh, PA; K. Zauka, N. Providence, RI; Gene Eluhow, Arlington, VA; A. J. Rimas, Reston, VA.

Po **3 dol.:** Wanda Draugelis, So. Windsor, CT; Sophie Rade, Melbourne, FL.

Po **2 dol.:** Alf. Urbelis, St. Petersburg Beach, FL; Magdalena Shimkus, Seranton, PA.

Kiekviena auka yra didelė pagalba **Darbininkui**. Laikraščio atėtis priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

New Providence NJ; K. Čiurlys, No. Brunswick, NJ; F. J. Rogers, Nutley, NJ; A. Eitmanas, W. Paterson, NJ; J. Alyta, Elmhurst, NY; Rev. Z. Smilga, Fishers Island, NY; Mr. Mrs. P. Kalibat, Freeport, NY; H. Miklas, Great Neck, NY; Aga Arlickas, Maspeth, NY; Veronica Kazlauskis, New Hyde Park, NY; Anna Balasis, Rego Park, NY; Ed. J. Valeska, Rochester, NY; Angela Rozevicius, Webster, NY; A. Vakselis, Richmond Hill, NY; R. ir T. Alinskas, Ridgewood, NY; Aurelija Balašaitienė, Richmond Hgts, OH; S. Malinauskas, Easton, PA; Fr. Baras, Media, PA; Ona Puodzuonas, Philadelphia, PA; A. Barzdukas, Falls Church, VA.

Po **8 dol.:** Frances J. Laukaitis, Lynbrook, NY.

Po **7.50 dol.:** J. Starenas, Palm Harbor, FL.

Po **6 dol.:** Ona Maciunas, Putnam, CT.

Po **5 dol.:** J. Prakapas, Bakersfield, CA; J. Ščiukas, Seymour, CT; J. Bruzas, So. Woodstock, CT; K. Klimavicius, Thompson, CT; Mrs. V. Krasauskas, Waterbury, CT; J. Grinys, Wethersfield, CT; P. Baltis, Mililani, HI; J. Davis, E. Machias, ME; Bronė Chlamauskienė, Kennebunkport, ME; V. Vaškys, Crownsville, MD; M. Eidintas, Avon, MA; Elaine Scenna, Lexington, MA; Regina Roberto, Westborough, MA; Sophie Dembauskas, Kendall Park, NJ; L. Morkunas, Toms River, NJ; Theresa Prižgintas, Central Valley, NY; J. Alekna, Elmont, NY; A. Maciulaitis, Islip, NY; R. Adamowicz, Copiaque, NY; Henrika Grazunas, Eichmod Hill, NY; Laima Tvarkunas, Bensalem, PA; C. J. Drazdauskas, Moscow, PA; Mathilda Milauskas, New Kensington, PA; Br. V. Krokys, Philadelphia, PA; Vyt. Muraska, Philadelphia, PA; Alese Zusinas, Pittsburgh, PA; K. Zauka, N. Providence, RI; Gene Eluhow, Arlington, VA; A. J. Rimas, Reston, VA.

Po **3 dol.:** Wanda Draugelis, So. Windsor, CT; Sophie Rade, Melbourne, FL.

Po **2 dol.:** Alf. Urbelis, St. Petersburg Beach, FL; Magdalena Shimkus, Seranton, PA.

Kiekviena auka yra didelė pagalba **Darbininkui**. Laikraščio atėtis priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

Nuoširdžiai dėkojame.

Darbininko administracija

Hartford, CT

Kaziuko mugė

Ir šiomet Hartfordo lietuviškoji skautija rengia tradicinę Kaziuko mugę.

Kovo 3 d. tuoj po 9-tos val. lietuviškų šv. Mišių Švč. Trejybės parapijos salėje, 53 Capitol Ave., prasidės taip laukiama mugė. Čia bus visko: iš toliau ir arčiau atvažiausieji atveš gintaro, įvairiusiais raštais išpuoštų dėžučių, kimštų lėlių, medžio drožinių. Bus marškinėlių, puikiausių audinių iš Lietuvos, juostų, staltiesių. Atskiras stalas lietuviškų ir

Lietuvą liečiančių knygų anglų kalba, atviručių ir suvenyrų. Šiomet ypač turtingas skaučių stalias, loterija ir meniški šiaudų paveikslai.

Viską apžiūrėjus ir apsipirkus, 11:30 val. - skanūs lietuviški, prityrusių šeiminių gaminti pietūs: namų gamybos dešros, kopūstai, kugelis. Kava ir pyragai visą laiką. Atvykę nesigailėsite, nenuobodžiausite.

J. B.

A.† A.

VIKTORIJAI BEKERIENEI

mirus, jos broliui VYTAUTUI ZELENUI ir jo šeimai reiškia gilią užuojautą

Marija Grabnickienė ir šeima

A.† A.

BRONIUI ONIŪNUI

mirus, jo broliui Vytui su žmona Marija bei kitiems šeimos nariams ir artimiesiems reiškia gilią užuojautą.

Jonas ir Arianė Bortkevičiai

A.† A.

KĘSTUČIUI JONYNUI

mirus, visiems jo šeimos nariams, giminėms ir artimiesiems reiškia gilią užuojautą.

Jonas ir Arianė Bortkevičiai

Algis ir Regina Šlepečiai

Antanas ir Jadvyga Vytuviai

DARBININKAS

NEW YORK

E-mail: 103517.1071@compuserve.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

**341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207**

Gavėnios pradžia - Pelenų diena šiemet buvo vasario 21 d., trečiadienį. Tą dieną prasidėjo gavėnios - atgailos laikotarpis, kuris baigiasi Kristaus Prisikėlimo švente - Velykomis balandžio 7 d. Gavėnios metu katalikai, sulaukę 14 metų, privalo susilaikyti nuo mėsos valgymo Pelenų dieną ir kiekvieną gavėnios penktadienį. Tikintieji nuo 18 metų iki 59 metų dar privalo Pelenų dieną ir Didįjį penktadienį pasninkauti, t. y. valgyti tik tai tris kartus per dieną: pilnai privalgyti tik vieną kartą, o kitus du kartus lengvai užvalgyti. Gavėnios metu tikintieji yra raginami daryti ir savanorišką atgailą, pav., kasdien išklausti mišias arba būnant namuose daugiau paskirti laiko maldai, susilaikyti nuo blogų įpročių, vykdyti gerus darbus ir kt.

Vasario 16 d. minėjimas 78-ta Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktis buvo surengta Jungtinių Tautų delegatų valgomajame š. m. vasario 16 d. Minėjimą rengė Lietuvos Respublikos Ambasadorius Jungtinėse Tautose dr. Oskaras Jusys ir Generalinis Lietuvos Respublikos konsulas New Yorke dr. Petras Anusas. Dalyvavo apie 200 kvietinių svečių.

Elena Šaltytė - Vasiliauskas vasario 3 d. mirė Manhatane, NY. Jos vyras Julius Vasiliauskas, buvęs Lietuvos diplomatinės tarnybos darbuotojas, mirė prieš pusę metų. Vyriui pradėjus negaluoti prieš penkerius su puse metų, jiedu atsikėlė į Manhattaną, kur buvo rūpestingai globojami dukros Mildos ir anūkų. Liko ir sūnus Jurgis, gyvenantis su šeima Rhode Island. Pagal tėvų pageidavimą, pelenai bus nuvežti į Lietuvą ir palaidoti Zarasuose.

Inž. Kęstutis Jonynas, gyv. Middle Village, NY, staiga mirė vasario 9 d. savo namuose. Nuliūdę liko dukros: Jolanta, Kristina ir Viktorija su šeimomis, 2 anūkai, brolis Vytautas su šeima Kanadoje ir sesuo Birutė Andrejevienė Lietuvoje.

Lietuvos Vyčių Vidurio Atlanto regiono suvažiavimas įvyks sekmadienį, kovo 10 d. Our Lady of Sorrows bažnyčioje, Kearny, NJ. Mišios bus aukojamos 10:30 val. ryto. Per mišias keliems kandidatams bus įteikti Vyčių 3-čio ir 4-to laipsnio medaliai. Po mišių - pietūs ir susirinkimas vyks Lithuanian Catholic Cen-

ter, Davis Ave., Kearny, NJ. Šiam Vyčių regionui priklauso 16 kuopų. Visi lietuviai kviečiami šiame susirinkime dalyvauti, nes bus svarbiu pranešimų ir gražus pabendravimas.

Tradicinė Kaziuko mugė, rengiama New Yorko skautų/skaucų, įvyks sekmadienį, kovo 3 d. Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Prasidės 12 val. mišiomis, kurias aukos vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, skautų intencija. Dėl smulkesnių informacijų žiūr. skelbimą šiame puslapyje.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, šeštadienį, vasario 24 d. nuo 12 val. iki 4 val. popiet. Tą dieną paimti siuntiniai bus įteikti gavėjams prieš Vėlykų. Be to, atstovas siuntinius paims kovo 2 d. nuo 10 iki 11 val. ryto. Mūsų atstovas Brooklyne yra Algis Jankauskas tel. (718) 849-2260. Jis gali paimti siuntinius iš namų.

Lietuvių Fondas praneša, kad prašymai 1996 metų švietimo, kultūros paramai ir įvairiems projektams turi būti prisiųsti ne vėliau kaip iki š. m. kovo mėn. 15 d. Prašymai studentų stipendijoms turi būti prisiųsti iki balandžio mėn. 15 dienos. Prašymų anketos Lietuvių fondui turi būti gražintos paštu arba įteiktos Lietuvių fondo raštinėje asmeniškai. Faksu prisiųstos anketos nebus priimanamos. Prašymų anketos stipendijoms bei paramai yra gaunamos šiuo adresu: Lietuvių Fondas, 14911 127th St., Lemont, IL 60439. Tel. (708) 257-1616.

Muzikas Juozas Stankūnas vasario 14 d. mirė savo namuose Elizabeth, NJ. Palaidotas vasario 17 d. iš St. Patrick bažnyčios No. Arlington kapinėse, šeimos kape.

Pranciškonų vadovybės metiniai posėdžiai šiemet vyks vasario 27 - 29 d. Brooklyno vienuolyne. Dalyvauja: provincijolas Tėv. Placidus Barius, viceprovincijolas Tėv. Augustinas Simanavičius, patarėjai: Tėv. Pr. Giedgaudas, Tėv. Rafaelis Šakalys, Tėv. Jonas Bacevičius ir Tėv. Benediktas Jurčys iš Lietuvos.

Dail. Juozas Bagdonas praeitą vasarą lankėsi Lietuvoje ir turėjo sėkmingą parodą. Dabar vėl atsidėjęs tapo paveikslus ir kruopščiai ruošiasi naujai parodai.

A. A. Antanas Masionis

(atkelta iš psl. 7)

nepalūžo". 1937 m. baigęs V. D. Universitetą a. a. Masionis mokytojavu Pranciškonų gimnazijoje Kretingoje, trumpą laiką buvo jos direktoriumi, o vėliau, 1940 - 41 m., Valstybinės Kretingos gimnazijos mokytoju. 1941 - 44 m. jis buvo Lazdijų valstybinės gimnazijos direktoriumi ir iš ten 1944 m. pasitraukė į Vokietiją.

Apsigyvenęs Uchtes stovykloje, nuo 1945 m. buvo V. Kudirkos gimnazijos mokytoju ir anglų kalbos kursų suaugusiems vedėju. 1949 metais su šeima - žmona, universitetinių laikų kolege Aleksandra Savickaitė, ir dukromis Terese (dabar Gečiene) ir Danguole (dabar Navickiene) - atvyko į JAV ir apsigyveno Patersono mieste New Jersey valstijoje. Čia ir praleido didžiąją savo išeivijos gyvenimo dalį.

Pradžioje teko dirbti sunkų fizinį darbą, o vėliau dirbo tekstilės pramonės chemijos laboratorijoje, tuo pat metu vakarais studijuodamas tekstilės chemiją Farleigh Dickinson universitete, Rutherford, NJ. 1960 - 61 m. a. a. Masionis studijavo pedagogiką ir kalbų dėstymo metodiką Montclair State College, NJ, išgijo mokytojo teises dėstyti vidurinėse mokyklose ir 15 metų išdirbo amerikiečių gimnazijoje, dėstydamas vokiečių ir lotynų kalbas. 1976 m. išėjo į pensiją ir tada dar dėstė lietuvių kalbos ir kultūros kursą New Jersey Morris County Community College. Iš šių kursų pirmųjų klausytojų išaugo šiaurės NJ Amerikos Lietuvių Klubas, turintis per 150 narių. Dar tebedirbdamas, A. Masionis aštuonerius metus dėstė šeštadieninėje Patersono mokykloje, o nuo 1967 - 79 m. buvo rytinio Atlanto pakraščio lituanistinių mokyklų inspektoriumi ir to rajono periodinių mokytojų konferencijų organizatorium. 1976 - 82 metais buvo JAV LB tarybos nariu ir nuolatinis švietimo komisijos nariu.

Daug metų A. Masionis buvo Patersono Šv. Kazimiero parapijos bažnytinio komiteto nariu liturginiams reikalams, o 1959 - 61 m. buvo Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos centro valdybos pirmininku. Šv. Kazimiero parapijai praradus lietuvių kunigą, tik A. Masionio pastangomis buvo išlaikyta lietuviška parapija. Jis surado į pensiją išėjusį kun. Antaną Bertašių Texas valstijoje ir įtikino jį atsikelti į Šv. Kazimiero parapiją Patersono. Čia jis kun. Bertašiui nuosirdžiai talkininkavo ir buvo tikra jo dešinioji ranka iki 1991 metų, kai, šiek tiek silpnėjant, turėjo persikelti arčiau dukters Teresės Gečienės šeimos į Philadelphia.

Nors periodinėje spaudoje A. Masionis visą laiką bendradarbiavo, išėjęs į pensiją, jis turėjo geresnės sąlygos ir daugiau laiko tam darbu. Rašė apie švietimo ir kitus kultūrinius reikalus "Drauge", "Darbininke", "Švietimo gairėse" bei amerikiečių spaudoje, informuodamas apie okupuotos Lietuvos padėtį. 1992 metais velionis savo spaudos darbą apvainikavo ilgai planuota knyga "Ateitininkų dvasia nepalūžo", išleista Chicagoje.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, Antanas su džiaugsmu ten kelis kartus keliavo, rėmė ne tik savo artimuosius, bet tūkstančius dolerių paaukojo kitiems, pagalbos reikalingiems, įskaitant paramą vaikų namelių statybai. Suskubo jis dar į Lietuvos pasą įsigyti. 1995 m. vasarą jis tėvyneje pabuvojo paskutinį kartą, nors pažengusi liga temdė ten praleistą laiką; jis dar pajėgė Lietuvoje dalyvauti savo anūko Tado vestuvėse ir nuvykti į gimtąją Dzūkiją. Deja, sugrįžęs į JAV klatinga vėžio liga ėmė greitai progresuoti ir pakirto jo gyvybę.

Trumpai žvilgtelėjus į Antano Masionio nueitą gyvenimo kelią, tenka su nuostaba pripažinti jo neapsakomą darbštumą, energiją ir ištikimybę pasirinktiems idealams. Parafrazuojant mūsų Tautos Himno autorių V. Kudirką,

1995 m. vasarą paskutinės kelionės į Lietuvą metu, a. a. Antanas Masionis su dukra Terese Gečiene aplankė Marijonų gimnaziją Marijampolėje.

jį išėjusį kun. Antaną Bertašių Texas valstijoje ir įtikino jį atsikelti į Šv. Kazimiero parapiją Patersono. Čia jis kun. Bertašiui nuosirdžiai talkininkavo ir buvo tikra jo dešinioji ranka iki 1991 metų, kai, šiek tiek silpnėjant, turėjo persikelti arčiau dukters Teresės Gečienės šeimos į Philadelphia.

Nors periodinėje spaudoje A. Masionis visą laiką bendradarbiavo, išėjęs į pensiją, jis turėjo geresnės sąlygos ir daugiau laiko tam darbu. Rašė apie švietimo ir kitus kultūrinius reikalus "Drauge", "Darbininke", "Švietimo gairėse" bei amerikiečių spaudoje, informuodamas apie okupuotos Lietuvos padėtį. 1992 metais velionis savo spaudos darbą apvainikavo ilgai planuota knyga "Ateitininkų dvasia nepalūžo", išleista Chicagoje.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, Antanas su džiaugsmu ten kelis kartus keliavo, rėmė ne tik savo artimuosius, bet tūkstančius dolerių paaukojo kitiems, pagalbos reikalingiems, įskaitant paramą vaikų namelių statybai. Suskubo jis dar į Lietuvos pasą įsigyti. 1995 m. vasarą jis tėvyneje pabuvojo paskutinį kartą, nors pažengusi liga temdė ten praleistą laiką; jis dar pajėgė Lietuvoje dalyvauti savo anūko Tado vestuvėse ir nuvykti į gimtąją Dzūkiją. Deja, sugrįžęs į JAV klatinga vėžio liga ėmė greitai progresuoti ir pakirto jo gyvybę.

Trumpai žvilgtelėjus į Antano Masionio nueitą gyvenimo kelią, tenka su nuostaba pripažinti jo neapsakomą darbštumą, energiją ir ištikimybę pasirinktiems idealams. Parafrazuojant mūsų Tautos Himno autorių V. Kudirką,

Jurgis Mikaila

da ne tik finansiškai, bet ir savo mediciniškais patarnavimais globoja laikraščio štabą. Šiemet savo prenumeratą apmokėjo su 100 dol. čekiu. Nuosirdžiai dėkojame už visus patarnavimus ir paramą.

Albin V. Milukas, Coventry, RI, ir šiemet, kaip kasmet, atsiuntė 75 dol. čekį. Nuosirdžiai dėkojame už pagalbą "Darbininkui".

Zita ir Charles Woody, Oak Harbor, WA, atsiuntė 50 dol. čekį paremti mūsų spaudą. Prenumerata jau buvo anksčiau užmokėta. Nuosirdžiai dėkojame.

Algirdas ir Jolita Biručiai, Glen Ellyn, IL, kaip kasmet, taip ir šiemet parėmė "Darbininką", apmokėdami prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuolatiniams dosniems rėmėjams nuosirdžiai dėkojame.

Vincas Skladaitis, Waterbury, CT, kasmet paremdavo mūsų spaudą didesne auka, o šiemet apmokėjo prenumeratą, atsiųsdamas 100 dol. čekį. Nuosirdžiai dėkojame už paramą.

Dr. Juozas Dičpinigaitis, Woodhaven, NY, Yra nuosirdus "Darbininko" bičiulis, kuris pade-

SKELBIMAI

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 37-7-1401.

sk.

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali slaugyti ligonius, prižiūrėti vaikus. Gali gyventi šeimoje. Skambinti (718) 348-4709.

sk.

Tuoj pat reikalinga moteris prižiūrėti dviejų metų berniuką. Gali gyventi šeimoje arba atskirai Albany apylinkėje. Skambinti: (518) 372-6529.

sk.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta Darbininko nr. 29, aukojo:

Petrė Petkelis, San Marino, Ca-25 dol.;

James Valys, Woodstock, Ct - 50 dol.;

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

**Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.**

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"Darbininko" administracija prašo skaitytojus nuolat atkreipti dėmesį į lipinuke ant laikraščio pažymėtą jūsų prenumeratos pasibaigimo datą EXP. Mielai skaitytojai nuosirdžiai prašomi laiku pratesti prenumeratą ar sumokėti atsilikusių mokesčių.

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro pašto prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV įgaliošiu adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

PINIGAI PERVEDAMI Į LIETUVĄ. Siuntiniai, maisto siuntiniai, komercinės siuntos laivu arba oro paštu - **air cargo. TRANSPAK**, 2638 W. 69th Street. Chicago, IL 60629. Telef. (314) 436-7772. CONNECTICUT valstijoje (203) 232-6600. (**sk.**).

Skelbkites DARBININKE pasidalinkite džiaugsmu, sveikinkite, išreikškite užuojautą, pirkite, parduokite!

Jūsų pageidavimai- mūsų rūpestis.

DARBININKAS

NEW YORKO SKAUTAI/SKAUTĖS
maloniai kviečia visus atsilankyti
į tradicinę

KAZIUKO MUGĖ

sekmadienį, kovo 3 d.,
Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd.,
Brooklyn, NY.

12 val. aukojamos Šv. Mišios
įvairūs rankdarbiai/Lietuviškos prekės

Knygos/ Literatūra/ Loterijos

Vyr. Skaucų kavinė

-- Pietūs ir atgaiva --